

trimestriel
2^{ème}
trimestre
2005

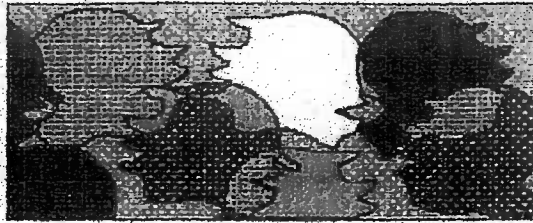
LA INFORMILO

N° 130
Juillet
2005

L'ESPERANTO



la langue de l'amitié
sans frontières



ESPERANTO



la lingvo de l'amikeco
sen landlimoj

Editeur

ESPERANTO FRANCE-EST

Association Culturelle
pour la promotion
de la langue
internationale
ESPERANTO

regroupant les
départements
Meurthe-et-Moselle (54)
Meuse (55)
Moselle (57)
Bas-Rhin (67)
Haut-Rhin (68)
Vosges (88)

Maison des Jeunes
et de la Culture
"Philippe Desforges"
27, rue de la République
FR-54000 NANCY

ABONNEMENT / ABONO
annuel / jara
12 €
eksterlando :
16 €

Portes ouvertes au Parlement Européen...

L'Espéranto s'invite ! Chaque année, lors de la fête de l'Europe -le 8 mai en 2005- une trentaine d'associations se présentent au public dans les couloirs du Parlement, pour enrichir le programme de la journée "portes ouvertes".

Le club local "**Espéranto-Strasbourg**" ne pouvait manquer cette occasion pour dialoguer autour d'un stand informatif, lequel abondamment fourni en matériel moderne, a suscité un réel intérêt auprès de très nombreux visiteurs, dont la plupart prenaient conscience des problèmes de l'intercommunication qui revêtent de plus en plus d'importance dans les perspectives d'une Europe élargie.



Espéranto France-Est		esperanto <i>France-Est</i>	Orient-Franca Esperanto-Asocio.	
La Informilo	Bulletin bilingue d'information sur la langue internationale ESPERANTO		Dulingva inform-bulteno pri la Internacia lingvo ESPERANTO	
Rédaction: Redaktoro:	Pol DENIS, 5, Chemin de Blamecourt, 55000 BAR LE DUC			
	tel. (+33) 03.29.79.01.44 poŝ-tel. 06 98 09 62 81		pol.denis@wanadoo.fr	
Les articles à insérer doivent parvenir impérativement à la rédaction dans les délais suivants:	Article manuscrit Texte envoyé par courriel Document avec mise en page		un mois 3 semaines 2 semaines	avant la fin de chaque trimestre
Les articles signés nommément par leurs auteurs expriment la seule opinion de ces derniers.				

Komitato de la Asocio		Comité de l'Association	
Funkcio	Adreso	telefono	Ret-adresoj
Prezidanto Libroservo <i>Président</i> <i>Service Librairie</i> Vic-prezidanto	S-ro Jean-Luc THIBIAS 37, rue Pierre et Marie Curie 54500 VANDOEUVRE	03.83.53.57.54	thibias.jean-luc@wanadoo.fr tibroservc.efe@wanadoo.fr
Vice-président Sekretario	S-ro Gilbert STAMMBACH 24, rue Albert Zimmer 67610 LA WANTZENAU S-ro Jacques HERLÉ 1, chemin du Berger	03.88.96.67.59 03.87.01.00.39	gilbert.stammbach@mageos.com jacques.herle@laposte.net
Secrétaire Kasisto	57380 MAINVILLERS S-ro André GROSSMANN 5, rue des Pyrénées	03.89.45.62.89	andreo.gr05@free.fr
Trésorier Redaktoro	68390 BALDERSHEIM S-ro Pol DENIS 5, Chemin de Blamecourt	03.29.79.01.44	pol.denis@wanadoo.fr
Rédacteur Junul-respondeculino	F-ino Violette WALTHER 6, rue Philippe Rueff	08 70 32 42 09 06 81 74 05 56	walther.violette@wanadoo.fr
Responsable Jeunes PKK <i>Cours par correspondance</i>	67800 BISCHHEIM S-ro Edmond LUDWIG 26, route de la Schlucht 68140 STOSSWIHR	Fakso: 03 88 81 42 09 03.89.77.52.56	take.ladomo@wanadoo.fr
Aliaj komitatanoj	F-ino Claudy DEMONGEOT S-ro Roger DEGRELLE S-ino Ginette MARTIN S-ino Liliane BERSWEILER S-ro Robert KUENY	03.82.21.92.40 03.29.24.68.46 03.83.47.41.36 03.89.82.37.62	claudy.esperanto@wanadoo.fr roger.degrelle@wanadoo.fr gimavo@wanadoo.fr Liliane.Bersweiler@ac-nancy-metz.fr
Asseseurs			

Abono al La Informilo >>		Francio: 12 eŭroj Eksterlando: 16 eŭroj	<< Abonnement à La Informilo
Pagoj je la nomo de >>	Esperanto France-Est CCP 1997 72 W NANCY		<< Paiement au nom de
Bank- aŭ poŝt-ĉekoj sendata al la Kasisto	S-ro André GROSSMANN 5, rue des Pyrénées 68390 BALDERSHEIM	Chèque bancaire ou postal à adresser à au trésorier Changement d'adresse: informer le	
Adres-ŝanĝo: Informu al			

SOMMAIRE

pages 1 à 3 : Parlement – éditorial
4 à 6 : stages
8 à 14 : presse et linguistique
15 : reagoj
16 : ni agadas
17 à 20 : kalejdoskopo
21 à 24 : cptes-rendus
25 à 26 : libro-servo
27 à 33 : reportages
34 à 35 : Vinilkosmo
36 à 39 : pages détente
40 : fototeko

ISSN 0291 6037 trimestriel

bulletin d'information bilingue sur l'espéranto
édité par l'association culturelle

Espéranto France-Est

MJC Philippe Desforges – 27 rue de la République
54000 NANCY

Directeur de la publication : **Jean-Luc THIBIAS**
Rédacteur : **Pol DENIS**

Dépôt légal : 30 juin 2005

Imprimé par l'Office Central de Coopération à l'École
Place de l'École Normale 55000 BAR-le-DUC

N° CPPAP : **0404 G 83517**

dans ce bulletin, votre fiche d'inscription
 au 58^{ème} Stage Régional d'**Espéranto France-Est**
 alias "GAJA semajfino" !
 BREISACH (DE) = 7 / 9 octobre 2005

apprendre
 l'espéranto...

rapidité...

efficacité...

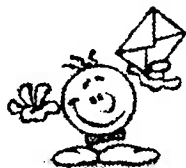
deux maîtres-mots

de notre cours

par correspondance !...

- ☆ un matériel adapté
- ☆ une technique éprouvée
- ☆ un réseau d'animateurs compétents
- ☆ un savoir immédiatement opérationnel

"ooo? ...
 - oooo ... !"



...chez soi !

Edmond LUDWIG
 26 route de la Schlucht
 68140 STOSSWIHR

*une diffusion
 sur toute la région
 ...et au-delà !*



☎ 03 89 77 52 55

📧 take.ladomo@wanadoo.fr

pour vous initier à la seule
 vraie langue
 internationale, pour vous perfectionner
 ou éprouver le plaisir rare de converser
 en espéranto...



➔ **nos stages, nos congrès,
 nos rencontres, nos voyages...**



Angulo de la prezidanto

Revenis somero !...



Por ĉiuj, almenaŭ preskaŭ ĉiuj, ĝi estas tempo por ripozi, profiti la sunon, ferii, vojaĝi. Kelkaj el ni partoprenos la *Universalan Kongreson* aŭ aliajn esperantajn aranĝojn. Iuj unuafoje eksperimentos la universalan lingvon por internaciaj rilatoj.

Vi ne forgesu, ke en preskaŭ ĉiuj urboj de la mondo troviĝas gesamideanoj. Por renkonti ilin, sufiĉas trovi iliajn adresojn en la *pasporta servo*, la *jarlibro* de UEA aŭ la adresaro de alia tutmonda organizaĵo. Mi nur konsilas al vi neatendite alveni ĉe samideanoj. Pli bone, plurajn tagojn aŭ semajnojn antaŭe, kontakti ilin ĉu per letero, ĉu per telefono, ĉu per retmesaĝo. Tio estas pli ĝentila kaj ankaŭ pli efika: ĉiuj esperantistoj estas vojaĝemuloj, kaj ne ĉiuj restas hejme la tutan someron!

Ankaŭ utilas scii, ĉu okazas iu esperantista okazaĵo proksime de via feriejo. Por scii tion, tralegu la esperantajn revuojn aŭ la retejojn.

Kaj se vi restas hejme, kial ne akcepti samideanajn vojaĝantojn aŭ helpi ilin viziti vian urbon aŭ regionon? Jen programo por reciproka riĉigo !... Poste, kiam la feritempo estos for, vi povos revivigi ĝin. Kiel ? Sendante raporteton pri viaj esperantaj travivaĵoj al "La Informilo"

Bonan someron al ĉiuj !

Jean-Luc Thibias

KVINPETALO
Esperanto-Centro
Rue du Lavoir
FR – 86410 BOURESSE

tel /faksilo : 33 (0)5 49 42 80 74
TTT pago: www.kvinpetalo.org
ret-adreso : informoj@kvinpetalo.org

- Julio 12/16a = Inicado kaj unua praktiko de Esperanto: *Serge Sire*
Praktikado de la lingvo (duagrada): *Liliane Bon*
- Julio 19/23a = Preparado al Altaj Studoj (skriba parto)
Janine Dumoulin – Michel Duc Goninaz
- ====
- Aùgusto 2/12a = Muziko – Kanzonoj, *kun realigo de KD*
Anne-Sophie kaj Lino Markov, Guillaume Ternant
(ebleco ĉeesti nur parton)
- Aùgusto 16/20a = Inicado al traduk-arto (baza nivelo necesa)
Suzanne Bourrot
- ====
- Oktoebro 25/29a = Inicado kaj unua praktiko de Esperanto: *Serge Sire*
Praktikado de la lingvo (duagrada): *Suzanne Bourrot*

KULTURDOMO DE ESPERANTO MAISON CULTURELLE DE L'ESPÉRANTO



Kastelo Grezijono / Château de Grésillon
49150 BAUGÉ Francio / France

☎ : +33 (0)2 41 89 10 34

(+ respondi / répondre)

ret-skatolo/courriel : kastelo@gresillon.org

ttt-ejo/site : <http://gresillon.org>

16 ⇒ 23 julio/juillet	1 Justine Ralalarisoa (Lala) 2 Carlo Bourlot 3 Vincent Charlot : eùropaj konstitucio kaj konstruado AA <i>libro-bindado / rellure* (Caroline Mauboussin)</i>
23 ⇒ 30 julio/juillet	1 Dominique Baron 2 Vincent Charlot 3 Jean-Luc Tortel : preparado al Kapableco AA <i>malkovro de mem-konscio per voĉo-tekniko (Marie-Paule Rabiller)</i> AA <i>prelegoj pri eùropaj konstitucio kaj konstruado (Vincent Charlot)</i>
30 julio/juillet ⇒ 6 aùgusto/août	1 Dominique Baron 2 Jean-Luc Kristos 3 André Cherpillod : tradukado por francparolantoj
6 ⇒ 13 aùgusto/août	1 Abdurahman Junusov 2 Jean-Luc Kristos 3 Nina Korjenevskaja AA <i>jogo / yoga (Marie Savary)</i> AA <i>prelegoj pri kaŭkaziaj temoj (Abdurahman Junusov)</i>
13 ⇒ 20 aùgusto/août	1 Abdurahman Junusov 2 Nina Korjenevskaja 3 Christian Rivière : verko-provo / écriture AA <i>go ludo / jeu de go (Christian Rivière)</i> AA <i>prelegoj pri kaŭkaziaj temoj (Abdurahman Junusov)</i>
20 ⇒ 27 aùgusto /août	Ripoza semajno / Semaine repos

GAJA semajnfino à Breisach (Allemagne) 7-9 octobre 2005

Et 58ème Stage Régional d'Espéranto

Organisé par BAVELO
Baden-Virtembergga Esperanto-Ligo

Cette rencontre remplace nos traditionnels stages d'automne organisés par BAVELO. Mais son contenu sera une nouveauté: organiser une rencontre sans programme minutieux, une rencontre dans une ambiance jeune, qui attire à fois les jeunes et les plus âgés, une rencontre au delà des limites d'âge de langue et de pays.

Vous ne trouverez pas les habituels cours de langue, mais un programme qui vous invite à parler en espéranto au cours des activités communes. Tous les participants sont invités à contribuer aux thèmes et aux activités qui les intéressent: le programme prévoit un créneau pour vos contributions.

Sont déjà prévues au programme: une promenade très intéressante à travers la vieille ville de Breisach et une excursion à sa ville-partenaire en France, Neuf-Brisach, connue pour son imposante fortification de l'architecte Vauban. Soirée dansante en discothèque. Présentation de nouveaux livres et service librairie. Discussions sur vos livres préférés. Vos contributions seront les bienvenues!!

C'est donc une fin de semaine de détente, de gaieté et d'amusement qui vous attend dans un cadre international avec des discussions, des jeux, de la musique et d'intéressantes petites conférences - là aussi vos contributions seront les bienvenues!!

La ville de Breisach se situe „au dessus“ du Rhin dans un magnifique paysage à coté du Kaiserstuhl, ancien volcan très pittoresque. Elle a une longue histoire avec des joies et des douleurs depuis l'époque romaine jusqu'à nos jours. La cathédrale Stephansmünster, avec une tour en style roman et l'autre en style gothique se situe au-dessus de la ville et est visible de très loin. Breisach est facilement accessible depuis la France, la Suisse et l'Allemagne en train et en voiture. Nous seront hébergés dans l'auberge de jeunesse au bord du Rhin.

Coût total (séjour + adhésion)	jusqu'à 16 ans	€ 20,--	jusqu'à 27 ans	€ 35,--
	autre (2 jours)	€ 60,--	une journée	€ 30,-.

VEUILLEZ apporter

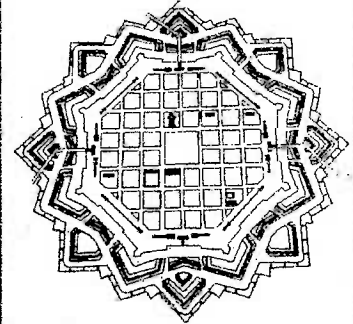
- | | | |
|-------------------------------|--------------------------------|------------------------------|
| - des jeux | - un temps ensoleillé | - lampe de poche ou torche |
| - des chaussures confortables | - de la musique | - peut-être jeu de ping-pong |
| - de la bonne humeur | - un livre préféré à présenter | - des photos! |

LIEU DE RENCONTRE...

Jugendherberge (Auberge de Jeunesse) Breisach, Rheinuferstr. 12, 79506 Breisach, 07667/7665 jh-breisach@t-online.de - L'auberge de jeunesse se trouve tout près du Rhin. A 15 mn à pied de la gare.

Arrivé - Train: Breisach est le terminus de la ligne „Kaiserstuhl“- Freiburg-Breisach.
Route: autoroute A5 Frankfurt – Basel jusqu'à la sortie Bad Krozingen

esperanto
France-Est



Ne, tio-ĉi ne estas Brajsaĥa biskvito, sed la plano de la najbara fortikaĵo Neuf-Brisach (celo de ekskurso).

PAIEMENT

Veillez payer un minimum de € 20,- avec la mention de votre nom et de "Gaja Semajnfino 2005"

Paiement par chèque ou virement au nom de :

TAKE CCP 2 549 46 A Strasbourg.

Les chèques sont à envoyer à:
s-ro André GROSSMANN
5, rue des Pyrénées,
68390 BALDERSHEIM

Bulletin d'adhésion à "Gaja Semajnfino"

à envoyer à André Grossmann, 5, rue des Pyrénées, 68390 BALDERSHEIM,
@: take.ladomo@free.fr

(nom de famille et prénom)

(adresse)

(téléphone)

(adresse courriel)

- je suis végétarien - oui / non
- allergique à _____
- j'arriverai à temps pour le repas de vendredi soir (18h) - oui / non
- je demande le transport de / et à la gare - oui / non
- je reste jusqu'au repas du dimanche midi - oui / non

L'adhésion n'est valable qu'après un paiement minimum de 20 € non remboursable en cas de non participation.

GAJA semajnfino en Breisach 7a-9a de oktobro 2005

Kaj 58a Regiona Staĝo de Esperanto

Organizata de BAVELO
Baden-Virtemberga Esperanto-Ligo

Laŭdate ĉi renkontiĝo sekvas la tradicion de la aŭtunaj BAVELO-seminarioj, sed laŭenhave ĝi estas nova eksperimento: renkontiĝo sen minuto-akurata tempo-reĝimo, renkontiĝo kun juna etoso, kiu same allogu junulojn kaj aĝulojn, renkontiĝo, kiu celas kontaktojn trans la baroj de aĝo, lingvo, lando.

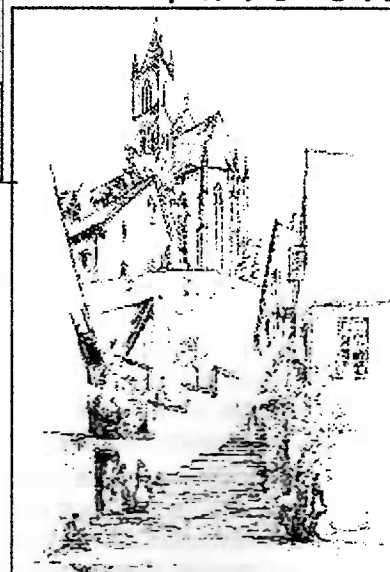
Vi ne trovos la *klasikajn* lingvo-kursojn, sed programon, kiu invitas vin paroli Esperanton dum komuna agado. Ĉiuj partoprenantoj estas invitataj mem kontribui temojn kaj agadojn, pri kiuj ili mem interesiĝas: la programo antaŭvidas liberan tempon por viaj kontribuoj.

La programo jam proponas: komunan promenadon tra la tre interesa, malnova urbo Breisach kaj ekskurso al sia franca partnero Neuf-Brisach, impona fortikaĵo de arkitekto Vauban. Vespera diskoteko kun dancado. Prezento de novaj libroj kaj libroservo, kaj interparolado pri viaj preferataj libroj - kontribuoj al tiu punkto estas aparte bonvenaj!!!

Do, atendas vin amuza, gaja kaj senstreĉiga semajnfino en internacia rondo kun babilado, ludado, muziko kaj interesaj preleĝetoj - kontribuoj al tiu punkto estas aparte bonvenaj!!!

Urbo Breisach situas „super“ la Rejno en belega kaj vizitinda pejzaĝo, apud la pitoreska eksvulkanaro Kaiserstuhl. Ĝi spertis longan historion kun ĝojo kaj doloro de romiaj tempoj ĝis hodiaŭ. La katedralo Stephansmünster, kun unu romanika kaj unu gotika turo situas super la urbo kaj videblas jam el granda distanco. Breisach estas facile atingebla el Francio, Svisio kaj Germanio per trajno kaj aŭto. Ni gastigos en la **junulargastejo** sur la Rejn-bordo.

esperanto
France-Est



KOSTOJ
(aliĝo + kompleta restado)

ĝis 16-jara	€ 20,--	ĝis 27-jara	€ 35,--
ĉiuj aliaj	€ 60,--	dumtagaj gastoj	€ 30,--

BONVOLU KUNPORTI

- | | | |
|--------------------|-------------------------------|----------------------------|
| - ludojn | - sunan veteron | - pošlampon, eble torĉon |
| - komfortajn ŝuojn | - muzikon | - eble tablotenisajojn ktp |
| - bonan humuron | - ŝatatan libron por prezenti | - fotojn ! |

LA RENKONTEJO ...

Jugendherberge Breisach, Rheinuferstr. 12, 79506 Breisach, 07667/7665 jh-breisach@t-online.de - La junulargastejo troviĝas rekte ĉe Rejno. Perpiede de la stacidomo ĉ. 15 minutoj.

Alveno - per trajne: Breisach estas la finstacio de „Kaiserstuhl“-fervojo Freiburg-Breisach. **Peraŭte:** ekspresvojo A5 Frankfurt – Basel ĝis elirejo Bad Krozingen

ANTAŬPAGO

Bonvolu ĝiri minimume € 20,- kun mencio de "Gaja Semajnfino 2005" plus via nomo

al: BAVELO - Konto 10 417 922, Sparkasse Villingen (BLZ 694 500 65).

El Francio eblas pagi per franca ĉeko aŭ ĝiro je la nomo de: **TAKE CCP 2 549 46 A Strasbourg**. La ĉekojn vi sendu al la kasisto:

s-ro André GROSSMANN
5, rue des Pyrénées,
FR-68390 BALDERSHEIM

aliĝilo "Gaja Semajnfino"

al Inge Simon, Brüner Str. 20, 73431 Aalen, Tel. 07361 / 360 615,
@: Inge.Simon@esperanto.de; Alexander Großmann, ag@ier.uni-stuttgart.de
aŭ al André Grossmann, 5, rue des Pyrénées, 68390 BALDERSHEIM, Francio
@: take.ladomo@free.fr

(nomoj familia kaj persona)

(adreso)

(telefono)

(ret-adreso)

- mi estas vegetarano - jes / ne
- alergia kontraŭ:
- mi alvenos ĝustatempe por la vendreda vespermanĝo (18:00) - jes / ne
- mi petas transporton de /al stacidomo - jes / ne
- mi restas ĝis post la dimanĉa tagmanĝo - jes / ne

La aliĝo validas nur post la alveno de via antaŭpago de minimume 20 €, kiuj ne estos repageblaj, se vi ne povos partopreni.

UNE 21^{ème} LANGUE OFFICIELLE DANS L'U.E. ... ===== ☆

Voici que l'idiome irlandais fait son entrée dans le *bouquet linguistique* de l'Union Européenne. L'annonce en a été faite le 13 juin lors de la réunion des ministres des affaires étrangères...

Bien entendu suivra un recrutement de nouveaux traducteurs et interprètes pour ladite langue, ce qui ne va pas aider à sortir de l'imbroglio linguistique qui règne au sein des instances de l'Union où l'on s'achemine de fait vers le "tout-à-l'anglais"

Dans cette optique, François Grin, professeur et chercheur à l'Université de Genève, y faisant allusion, apporte un regard nouveau dans un excellent article du journal "*Le Temps*". Pour lui, "... L'anglais dominant reste la solution la plus inéquitable... sans être la moins chère. Beaucoup de partisans du tout-à-l'anglais ne sont pas conscients de l'iniquité de la situation. Sur une population de quelque 60 millions de personnes, 100 € "économisés" par habitant - NB :... alors que la France en dépense 137 pour l'enseignement de l'anglais- cela fait 6 milliards d'euros !... Si vous y ajoutez les économies que les Britanniques font sur les traductions, les bénéfices qu'ils retirent du marché de l'enseignement de leur langue et autres avantages secondaires, on arrive au chiffre de 10 milliards ! C'est le gâteau que font au Royaume-Uni plus de 80% des citoyens de l'UE en acceptant l'hégémonie de l'anglais. [... /]. De plus on crée deux catégories de citoyens : les non-anglophones seront toujours en position d'infériorité, notamment en situation de négociation ou de conflit. [.../...].

D'un point de vue purement rationnel, l'espéranto offre la solution idéale : la moins chère, notamment parce qu'on dépenserait moins pour apprendre une langue infiniment plus facile que l'anglais. Avec l'espéranto, l'Europe économiserait 25 milliards par an, même déduction faite des 10 milliards de transferts nets dont bénéficie actuellement le Royaume-Uni. C'est aussi la solution la plus équitable, puisque tout le monde serait sur pied d'égalité. Et c'est une voie qui n'écrase pas les cultures européennes. D'un autre côté la voie de l'espéranto semble aujourd'hui bien improbable, car elle suscite d'étonnantes réactions de rejet. Pour qu'elle soit réalisable, il faudrait que tous les pays européens s'accordent pour se lancer dans un projet à long terme ...".

"ESPERANTO", LA PRINCIPALE REVUE EN LANGUE INTERNATIONALE A 100 ANS !

Le 18 juin 1905 fut publié à *Perpignan* le premier numéro de la revue ESPERANTO. Son fondateur était le jeune français *Paul Berthelot*, qui s'était installé vers la fin de 1903 à *Céret*, la capitale du Vallespir d'où il impulsa une extraordinaire activité en faveur de la langue auxiliaire neutre espéranto. Sympathisant avec le catalanisme, il entreprit de fonder une association qui regroupât les espérantistes catalans des deux cotés des Pyrénées. En décembre 1904 fut fondé *l'Aplec Esperantiste de Catalunya* et son journal *Espero de Katalunjo*, imprimé à Céret, lequel fut la première revue espérantiste en catalan. Le premier éditorial, de plusieurs pages, fut écrit par le notaire *Salvador Dalí*, de *Figueres*, le père du célèbre peintre. Le 24 juin 1905 on célébra le premier "*aplec general*" du groupe à Barcelone.

Peu de jours avant, Paul Berthelot, avait imprimé à Perpignan le premier numéro de la nouvelle revue ESPERANTO, tandis que les numéros suivants furent mis sous presse à Céret, à l'imprimerie où travaillait Berthelot. Mais au début de 1906 il partit vivre à Ginebra, puis de là au Portugal, en Argentine, en Uruguay et au Brésil, où il mourut de tuberculose en 1910, à l'âge de 28 ans. Parmi ses frénétiques activités d'organisation et d'édition, il convient de noter qu'il a fondé aussi la revue *Internacia Socia Revuo*, en 1907, le premier journal prolétarien en espéranto.

Ne pouvant mener à terme tous les projets qu'il lançait, il transféra la gestion de la revue ESPERANTO à *René de Saussure*, le frère de l'éminent linguiste, et à *Hector Hodler*, fondateur de *l'Organisation Universelle d'Espéranto*, devenu au fil des années la principale association espérantiste, pour laquelle ESPERANTO est l'organe officiel et la revue la plus lue en langue internationale. Elle compte actuellement des lecteurs dans 115 pays.

EXTRAORDINAIRE PRESENTATION DE "LA ESPERO"... (hymne de l'espéranto)

Le lundi 16 mai 2005, à 20 heures, sur le 2ème Programme de la Radio Polonaise, à Varsovie, et en même temps dans 10 pays de l'Union Radiophonique européenne, il a été possible d'entendre "*La Espero*" de L. L. Zamenhof et de l'éminent compositeur Andrzej Koszewski (1963), écrit pour deux chœurs a cappella.

La langue Esperanto faisait partie intégrante de l'oeuvre. Les sons, syllabes, chuchotements, sifflements, aspirations et expirations, la parole, le cri qui formaient le chant ont fortement impressionné les auditeurs.

Ce programme avait fait l'objet d'un enregistrement spécial pour le 8ème Festival de Musique de la Radio Polonaise (15-21 mai). Les artistes ont été heureux d'apprendre que le résultat de leur effort avait été très apprécié par les espérantophones, dont beaucoup n'ont pas manqué de leur adresser leurs félicitations à l'issue du concert.



Le français prend une revanche

SAMEDI 4 JUIN 2005

Les 1500 SALARIES de General Electric Medical System, à Buc (Yvelines) près de Versailles, qui étaient contraints de travailler « tout en anglais » depuis 1998 et la vente de leur entreprise (ex-Thomson Medical CGR), ont finalement obtenu gain de cause. Il y a quelques semaines, l'entreprise a été condamnée par le tribunal de Versailles, en vertu du Code du travail et de la loi Toubon, à traduire tous les documents de travail et logiciels informatiques en français, sous peine de lourdes pénalités, à partir du 1^{er} juin 2005. C'est la première fois qu'une telle action aboutit.

Une brèche dans laquelle se sont engouffrées, depuis, plusieurs organisations syndicales de grandes entreprises françaises et internationales, comme Axa, BNP, UBS, Euro Disney, Colgate, Philips, Areva, Thales, Carrefour ou Air France, dont les salariés français ne supportent plus cette « dictature de l'english spoken ».

Certains pourraient y voir une action d'arrière-garde, tant il est ringard aujourd'hui de ne pas parler « fluently english ». Et pourtant, ce sont les plus grands cerveaux français, dont quelques Prix Nobel de médecine, François Jacob, Claude Cohen-Tannoudji, les professeurs Bernard Debré et René Frydman, qui ont lancé en décembre dernier un appel « soulignant l'importance de la langue nationale pour la formation intellectuelle ».

Un appel déjà signé par une trentaine de scientifiques de renom.

Bien plus, le SNTRS-CGT, Syndicat national des travailleurs de la recherche scientifique, vient de déposer un recours en référé auprès du tribunal administratif de Paris afin d'obtenir que le conseil scientifique de l'Inserm (Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale), qui doit se réunir à partir du 15 juin pour « les évaluations » des gros labos, se tienne « dans le respect des textes statutaires » c'est-à-dire en français. « L'obligation de l'usage de l'anglais, au prétexte de la présence d'experts étrangers, outre son aspect illégal, risque d'introduire des inégalités entre les membres du conseil selon leur degré de maîtrise de l'anglais, et d'aboutir à un appauvrissement des échanges » font valoir ces chercheurs qui seront « évalués » par ce conseil, essentiellement composé (30 sur 38 membres) de chercheurs, ingénieurs et techniciens de la fonction publique d'Etat. Et notamment le professeur Axel Kahn, patron de l'Institut Cochin, qui a indiqué : « Pour ma part, je m'exprimerai en français ».

On le voit, les conséquences du jugement de Versailles dépassent la seule question du droit des salariés de travailler dans leur propre langue. Les chercheurs estiment en effet dans leur appel « que la communication scientifique en français est vitale pour notre avenir, pour la position

internationale de la France, sa cohésion sociale et sa vitalité intellectuelle ».

Source d'exclusion et de discrimination dans les entreprises, notamment pour les salariés qui maîtrisent mal l'anglais, c'est en vertu de l'article 122-39-I du code du travail, et de la loi Toubon du 4 août 1994, que la juge versaillaise, madame de la Taulade, a condamné l'entreprise Gems, sur la demande des syndicats CGT, CFDT et CFTC, à « traduire immédiatement » tous les affichages des programmes informatiques, tous les documents relatifs à la formation du personnel, de l'hygiène et de la sécurité aux produits que la société fabrique, et, avant le 1^{er} mars 2005, « à tous les produits présents sur le marché, sous astreinte de 20 000 € par infraction constatée ». Une addition qui pourrait se monter à plusieurs millions d'euros... pour un coût global de traduction qui était évalué en 2001 par l'entreprise à 2,29 M€.

Gems, qui avait commencé à exécuter le jugement, notamment pour les documents liés aux conditions de travail et de sécurité, s'est arrêté en chemin, après avoir fait appel du jugement. L'audience est prévue le 22 septembre prochain à Versailles. Elle devrait être l'objet, d'ici là, d'un grand rassemblement des salariés et des associations de défense de la langue française regroupés par Droit de comprendre.

Jean Darriulat

« Non à la dictature d'une langue »

EVA, 50 ans, documentaliste

LORSQUELLE fut embauchée chez Thomson CGR, la connaissance de l'anglais n'était pas obligatoire. « En tout cas, pas au poste de tireuse de plans que j'occupais », précise Eva, 50 ans, qui ne comprend pas aujourd'hui l'obligation dans laquelle elle se trouve de travailler et de communiquer dans la langue de Shakespeare. « Lorsque nous avons été

vendus à General Electric, on m'a changée de poste. Je suis passée à la documentation technique. C'est à partir de ce moment-là que l'usage de l'anglais nous a d'abord été recommandé, avant de nous être progressivement imposé sur les ordinateurs ou dans les consignes orales et les réunions de service. » Une situation qu'Eva vit très mal. « Je connais parfaitement

mon travail, mais je ne peux pas m'exprimer. C'est comme si on me bâillonnait. Les mots, il faut les décrypter, ça prend un temps fou. Je ne comprends pas cette organisation du travail, complètement contre-productive, alors que la plupart de mes collègues autour de moi ne pratiquent que très peu l'anglais. »

« Cela me met en rage »,

dit encore Eva, qui refuse « l'angoisse et l'humiliation que ressentent beaucoup des salariés devant cette dictature d'une langue sur l'autre ». Quand ce n'est pas tout simplement le grotesque : « Tous ces petits chefs qui font semblant de comprendre dans les réunions avec la hiérarchie. Mais quand on demande à chacun ce qu'il a compris, ce n'est jamais la même version. »

J.D.

-EXPOSITION- «Le monde au bout de la langue»

L'espéranto fait parler d'elle. Jusqu'au 14 juin au club Léo-Lagrange la langue internationale inventée par le Dr Lejzer Zamenhof à la fin du XIX^e siècle, en Pologne, fait l'objet d'une exposition.



Le club abrite une section espéranto depuis 1998. Elle se réunit tous les mardis, de 18 h à 20 h. «L'espéranto, c'est la langue de l'amitié sans frontières», lance le créateur de la section, Claude Jourde, pour qui l'idée européenne serait bien mieux véhiculée avec une langue d'échange unique -comme l'Euro pour la monnaie».

On estime aujourd'hui à 2 ou 3 millions le nombre d'espérantistes à travers le monde. Si elle n'est toujours pas très développée, on la retrouve cependant dans de nombreuses publications (d'Astérix au moteur de recherche Google sur Internet, en passant par *Le Monde diplomatique*).

«Aujourd'hui, il faudrait que la langue soit enseignée à l'école», explique Claude Jourde. Elle n'est effectivement apprise dans certaines écoles parisiennes et de manière très confidentielle. Principal atout de la langue selon les espérantistes : sa facilité pour les francophones. Une centaine d'heures suffisent pour en connaître les mécanismes et la pratiquer. La grammaire et les conjugaisons ont été simplifiées au maximum : à titre d'exemple tous les noms communs se terminent par O, les adjectifs par A et les adverbes par E.

«Un Monde au bout de la langue», répètent la douzaine de

panneaux informatifs qui ont été installés au club Léo-Lagrange pour expliquer les subtilités et l'origine de l'espéranto. Ainsi que sa philosophie qui prône notamment le rapprochement culturel entre les peuples.

Fr.T.

"L'espéranto, une langue à découvrir" jusqu'au 14 juin au club Léo-Lagrange. Renseignements au 03.25.05.05.93.

**Le Journal de
LA HAUTE-MARNE**

ETAIN

L'Europe au collège Louise-Michel

Plusieurs concours ont été organisés au collège Louise-Michel autour de la semaine franco-allemande. Les lauréats ont été récompensés le 9 mai, journée de l'Europe.

Le concours en langue française, organisé au centre de documentation et d'information, a été remporté par Sébastien Verlet (6^{ème} A), Sébastien Dehoux (5^{ème} A), Fanny Mangeot (4^{ème} C) et Julien Henry (3^{ème} C).

Quant aux concours en langue allemande, qui portaient sur l'identification de monuments célèbres répartis dans les

seize Länder de la République fédérale d'Allemagne, ils ont été remportés, parfois de haute lutte, par Marion Boutrou (3^{ème} AB), Vincent Frizon (3^{ème} AB), Fanny Mangeot (4^{ème} C), Camille Ququ (4^{ème} AB), Guillaume Franc (5^{ème} AB), Thomas Gérardy (6^{ème} A) et Anthony Pinon (6^{ème} B).

Chacun pourra, selon ses choix, ses goûts et ses aptitudes, parfaire ses connaissances sur le pays qui est devenu notre premier partenaire économique, voire culturel, et, le cas échéant, en approfondir la maîtrise de la langue, grâce aux lots

gagnés.

Tous sont repartis avec un diplôme aussi multicolore que l'Union européenne est diverse, et qui les félicite dans les vingt langues officielles et dans quelques autres, non moins dignes d'intérêt, dont la langue internationale (espéranto) qui met tous les locuteurs européens sur un pied d'égalité. C'est d'ailleurs dans cet esprit que chaque élève s'est vu remettre le CD-Rom « *lernu!* » conçu et réalisé par de jeunes espérantophones pour une communication planétaire facile, rapide et authentique

L'EST REPUBLICAIN 13 mai 2005

Conférence sur un écrivain espérantiste

A l'occasion du 111ème anniversaire de Raymond Schwartz, écrivain espérantophone né à Metz, le 8 avril 1894, le Club d'Espéranto de Metz souhaite faire découvrir, en français, sa vie et son oeuvre et, notamment, son roman *Kiel akvo de l'rivero* (Comme l'eau du fleuve) dont une scène fameuse se passe au café *A la Lune*, en 1914, au lendemain de la déclaration de guerre.

Raymond Schwartz est un écrivain célèbre dans la communauté internationale qui parle espéranto: comme poète satirique, animateur de soirées cabarets, romancier et auteur de nouvelles.

Dans *Kiel akvo de l'rivero*, il raconte les péripéties d'un jeune Français qui part étudier au pair en Allemagne un an avant la Première Guerre mondiale. L'histoire commence à *Secourt*, dans le Saulnois, se poursuit à Berlin, puis à Metz et à Paris.

Paru le : 2005-04-05 00:00:00 (Metz / Actualité)

A PROPOS DE WIKIPEDIA...

Consultable -gratuitement- sur internet, cette encyclopédie multilingue qui s'enrichit de jour en jour compte actuellement près de deux millions d'articles, et ce en 92 langues ! Son originalité réside dans le fait d'être écrite coopérativement, tout un chacun pouvant participer au projet. Son contenu est réutilisable selon les conditions de la *Licence de documentation libre GNU*.

La version espéranto se place en 14^{ème} position selon le nombre de contributions insérées, avec une moyenne de 33 apports quotidiens, 7500 ayant été enregistrés en 2004 ! Les espérantophones sont de plus en plus nombreux à consulter le site <http://eo.wikipedia.org> et à collaborer à son extension.

...

AIR FRANCE

■ - La langue française n'est pas une maladie honteuse

À : **Destinataires** : les membres de l'Association, les députés à Québec, les députés et des sénateurs du Québec à Ottawa, des journalistes des onze quotidiens de langue française au Canada, des journalistes des hebdos, des périodiques, de la radio et de la télé au Québec, **les associations francophones hors Québec, des associations de langue française en Europe**, divers organismes, syndicats, sociétés et associations, etc., **au total quelque 1800 destinataires.**

Madame, Monsieur,

L'un de nos membres nous a adressé un courriel concernant l'utilisation de l'anglais par *Air France*. Il nous suggère de l'imiter et de protester auprès de cette société, ce que l'Association va faire. Elle invite à son tour toutes les personnes qui reçoivent la présente à faire de même, si bon leur semble. Voici sa suggestion de courriel :

Au Directeur général d'*Air France* mail.ventes@airfrance.fr

J'espère que vous vous rendez compte que beaucoup de Québécois sont indignés devant l'adoption par *Air France*, qui est **un fleuron de l'entreprise française**, de l'appellation « **Flying Blue** » pour désigner désormais le service « **Fréquence Plus** ». Est-ce votre association avec KLM, qui n'en a que pour l'anglais, qui vous amène à abandonner le français? Pourquoi ne pas avoir conservé « **Fréquence Plus** » et ajouté « **Flying Blue** » pour satisfaire KLM, tout en demandant à cette dernière d'utiliser aussi « **Fréquence Plus** » pour vous plaire? La langue française n'est pas une maladie honteuse, chez nous du moins.



Nous considérons que votre geste constitue une démission de plus, certains diraient une trahison, **de la part de nos cousins français**, qui s'ajoute à celle que constituait **la présentation en anglais de l'A-380**, sans parler de votre adresse

électronique commençant par « *mail* » alors que « *mél* » est **officiel**, comme « *courriel* » d'ailleurs.

À ce rythme, devons-nous un jour connaître l'anglais pour communiquer avec les Français?

Le président, Robert AUCLAIR

... ♪ a-t-il "du français" à bord ? . . . (... à vérifier bientôt sur la *Lithuanian Airlines* ...)



Un récent message d'un sympathisant, steward dans une grande compagnie aérienne, confirme les menaces qui pèsent sur l'emploi du français lors des vols partant ou aboutissant en France où dans les pays francophones.

Ainsi il écrit :

« . . . Notre direction (je travaille pour [nom d'un grande compagnie américaine, caché par sécurité]) qui veut se débarrasser des "speakers" sur ses vols par mesure d'économie (nous sommes payés 55 centimes d'euro de l'heure pour parler une langue étrangère. . .). Il y a un an, à peu près, nous avions 3 navigants parlant les "langues de destination" sur chaque vol. Aujourd'hui nous en sommes à 2 et le 1er juillet nous passons à 1, pour éventuellement ne plus en avoir du tout, SAUF sur les vols vers le Japon, les Japonais ne veulent pas voyager sur des vols "tout Anglais". . . »

À l'approche de la période des vacances il faut nous préparer à agir, lors de nos voyages en avion, si la langue française n'est pas employée dans tous les messages destinés aux voyageurs lorsque le vol part d'une ville francophone ou y arrive.

Il appartient à chacun de manifester sa protestation suivant son tempérament. Même les plus timides peuvent faire savoir discrètement à l'hôtesse ou au steward, qu'il s'étonne de l'absence de traduction en français. Les plus audacieux pourront faire savoir haut et fort leur mécontentement. Nous pouvons tous écrire à la compagnie coupable de cette discrimination linguistique.

Serons-nous au moins aussi combatifs que les Japonais ?

Bonnes vacances !

Marceau Déchamps

vice-président

Défense de la langue française

Unu el la lernantoj de Stéphane Delcourt travivis la frenezan historion kiu sekvas : Li foriras al Kamboĝo per la Kambodĝa Kompanio "Silkair". Liaj gepatroj estas Kamboĝanoj kaj li, naskiĝinta en Francio, parolas france, kamboĝe kaj... angle. La stevardinoj estas Kamboĝaninoj kaj *esprimiĝas nur angle* ! Jen do la juna knabo kiu denove respondas angle... Kiam li demandis al stevardino, ĉu ŝi ne povus simple respondi en sia gepatra lingvo, ŝi respondis, ke *estas devigo al ŝi paroli angle* !

Fariĝas pli kaj pli klare ke, fronte al la angla, la aliaj lingvoj ne havas ekzistorajton.

Paroli propralingve en propra lando au en unu el ĝiaj propraj entreprenoj fariĝas hontinda malsano.

La dérive anglomaniaque

L'un des élèves de Stéphane Delcourt a vécu l'histoire de fou qui suit: Il part au Cambodge avec la compagnie cambodgienne "Silkair". Ses parents sont cambodgiens et lui, né en France, parle français, cambodgien et... anglais. Les hôteses sont cambodgiennes *mais s'expriment uniquement en anglais* !

Voilà donc le jeune garçon obligé de traduire à ses parents, lesquels répondent en cambodgien à l'hôtesse *qui répond de nouveau en anglais*... Quand il a demandé à l'hôtesse si elle ne pouvait pas

simplement lui répondre dans sa langue maternelle, elle a répondu *qu'elle était dans l'obligation de parler anglais* !

Il devient de plus en plus clair que, face à l'anglais, les autres langues n'ont pas droit d'existence. **Parler dans sa propre langue dans son propre pays ou dans l'une de ses propres entreprises devient une maladie honteuse !...**



Faire payer les anglophones ...

Dans une allocution prononcée le 27 mars à **Boulogne-sur-Mer** lors des cérémonies qui ont marqué le centenaire du premier congrès mondial d'espéranto, tenu en 1905 dans cette ville, **M. Claude Piron**, ancien traducteur à l'ONU et à l'OMS, ancien professeur à l'Université de Genève et auteur de l'ouvrage *"Le défi des langues – Du gâchis au bon sens"* (L'Harmattan, 1994), a fait une proposition qui n'est pas passée inaperçue. Soulignant les avantages considérables que les anglophones tirent de la position de leur langue dans le monde et l'énorme charge financière que l'enseignement de l'anglais fait peser sur les contribuables de plus de 200 pays, il a proposé **que les États de langue anglaise financent, fût-ce en partie, l'enseignement de leur langue dans le reste du monde**...

Les heures que, dans les pays non anglophones, **des millions de jeunes** consacrent à l'apprentissage de l'anglais sont disponibles à leurs homologues anglo-saxons pour se perfectionner en science et en technique: **il y a là un manquement aux règles de la concurrence et au principe de l'égalité des chances**. En outre, les moyens financiers investis dans la formation linguistique ne débouchent, pour le reste du monde, que sur une position d'infériorité dans tout échange et toute négociation avec des personnes de langue anglaise.

Dans la société néolibérale où nous vivons, un avantage se paie... La Grande-Bretagne encaisse chaque année **700 millions de livres sterling** du fait des séjours linguistiques et le président du British Council n'a pas hésité à déclarer : *« Notre langue nous rapporte plus que le pétrole de la Mer du Nord »*. Il serait juste que les contribuables de langue anglaise, dispensés par leur seule naissance des investissements intellectuels et financiers qu'ils imposent au reste du monde, contribuent au financement de l'effort déployé par tous les autres peuples pour le rejoindre sur le terrain linguistique. Ne serait-ce pas une transposition bienvenue du principe du pollueur payeur ?

Cette proposition provocante n'empêche pas son auteur de préconiser une alternative autrement plus équitable, plus économique et plus rapide à mettre en oeuvre, qu'il a pu tester et comparer avec d'autres solutions palliatives durant sa carrière de fonctionnaire international plurilingue : la langue internationale espéranto.

Cette conférence en espéranto de Claude Piron peut être lue sur :

http://satamikarohm.free.fr/article.php3?id_article=637

Pagigi la anglalingvanojn



En parolado eldirita la 27an de marto en **Bulonjo-ĉe-Mar** dum la celebrado de la centjara dateveno de la unua tutmonda kongreso de Esperanto, kiu okazis en 1905 tiurbe, Sro **Claude Piron**, iama tradukisto en UN kaj Monda Organizo pri Sano, iama profesoro ĉe Ĝeneva Universitato, aŭtoro de la libro *"Le défi des langues – Du gâchis au bon sens"* [*« La defio de la lingvoj – El fuŝa mastrumado al sana prudento »*] (Parizo : L'Harmattan, 1994), prezentis proponon, kiu sensacie efikis. Emfazante la konsiderindajn avantaĝojn, kiujn anglalingvanoj tiras el la mondiskala situacio de la angla kaj la enorman financon pezon, kiun instrui tiun lingvon trudas al la impostpagantoj de pli ol 200 landoj, li proponis, **ke la anglalingvaj Ŝtatoj financu, eĉ se nur parte, la instruadon de la angla en la resto de la mondo**.

La horoj, kiujn **milionoj da neanglalingvaj junuloj** dediĉas al la lernado de la angla, disponeblas al iliaj angle parolantaj samaĝuloj por perfektigi sin en scienco kaj tekniko : **tie kuŝas peko kontraŭ la reguloj de konkurenco kaj kontraŭ la principo akceli egalecon de ŝancoj por ĉiuj**. Krome, el la monrimedoj investitaj en tiun lingvan trejnadon finfine rezultas, por la aliaj landoj, nur malsupera pozicio en ĉia interŝanĝo kaj ĉia traktado kun anglalingvaj personoj.

En la novliberalisma socio, en kiu ni vivas, por ĝui avantaĝon oni devas pagi... Britio enkasigas ĉiujare **700 milionojn da pundoj** el la « lingvolernaj restadoj » tiulande aranĝitaj, kaj la prezidanto de Britiŝ Council ne hezitis deklari : *« Nia lingvo enspezigas al ni pli multe ol la nafto de la Norda Maro »*. Estus juste, ke anglalingvaj impostpagantoj, al kiuj estas ŝparitaj, nur pro ĝustaloka naskiĝo, la mensaj kaj monaj investoj trudataj al la cetero de la mondo, kontribuu al la financado de la fortostreĉoj farataj de ĉiuj aliaj popoloj por povi renkonti ilin sur lingva tereno. Ĉu tio ne estus bonvena adapto de la principo « Tiu pagas, kiu poluas » ?

Tiu ĉi provokema propono ne malhelpas ĝian aŭtoron rekomendi alternativon pli justan, pli ŝparigan kaj pli rapide efektivegeblan, kiun li povis testi kaj kompari kun aliaj paliativaj solvoj dum sia kariero de internacia plurlingva funkciulo : la Internacia Lingvo Esperanto.

Tiu ĉi esperantlingva parolado de Claude Piron estas nun legebla ĉe :

http://satamikarohm.free.fr/article.php3?id_article=637

Diskriminaciaj dung-anoncoj pro patrinlingvaj konoj daŭras...

1000 dunganoncoj por "English native speakers"

Your resume,
CV, letter, essay,
report or other
document checked
by a graduate
native English
speaker.

Estimataj gesinjoroj, karaj geamikoj,

Unu el la daŭraj centraj kampanjoj de *Eŭropa Esperanto-Unio* estas la agado kontraŭ diskriminaciaj dunganoncoj far eŭropaj organizaĵoj, kiuj parte aŭ tute estas financitaj de la *Eŭropa Komisiono*, kaj far privataj entreprenoj, kiuj kunlaboras kun la Eŭropa Komisiono. Tiuj organizaĵoj publikigis ripete dung-anoncojn, kiuj postulis parolantojn kun "English mother tongue" aŭ "English native speaker" (anglaj patrinlingvanoj). Tio havas la sekvon, ke eŭropaj civitanoj, kiuj posedas bonajn aŭ bonegajn sciojn de la angla, **estas diskriminaciitaj kaj ne povas esti dungitaj**. Kontraŭ tio EEU kaj UEA plendis ĉe la *Eŭropa Mediatoro* [Ombudsman]. Intertempe ni sukcesis kolekti 1000 de tiaj. Vd. che <http://lingvo.org/diskriminacio>.

Eŭropa Esperanto-Unio nun planas disvastigi kaj gazetaran komunikon kaj cirkuleron al la eŭropaj parlamentanoj por instigi la lastajn starigi parlamentajn demandojn al la Komisiono **pro**

tiu mispraktikado.

La cirkulero al la eŭropaj parlamentanoj baldaŭ pretos en Esperanto kaj poste povas esti tradukata al plej eble multaj de la 20 EU-lingvoj (jam pretas la germana). Se vi pretas traduki aŭ kontrol-legi aŭ helpi kunordigi, bv. ne heziti kontakti "marko. lins ĈE lingvo. org".

Ĝis nun **la kampanjo estis tre sukcesa** kaj levis tiun temon sur la politikan scenon en Bruselo kaj helpis pozitivigi la bildon pri Esperanto kaj Esperanto-asocioj ĉe la bruselaj decidofarantoj (nu, eble ne ĉe tiuj kontraŭ kiuj ni plendas).

Anticipan dankon pro via konsidero, kun amikaj salutoj...

Marko

Naoki Lins

Brusela Komunikadcentro *Eŭropa Esperanto-Unio*

Tel. 0032-(0)498-133. 177 Fax 0032-(0)2-640. 5384

komunikadcentro@esperanto.org

<http://www.esperanto.net>, <http://lingvo.org>

Por subteni: UEA-konto 'eece-p'. Dankon.

el [tradukado]-fonto:

"Ret-Info" <http://www.eventoj.hu>

La angla full immersion...

La nuntempaj registaraj direktivoj pri lingva kulturigo *full immersion* de la junaj italaj civitanoj kreas fortan ekcitiĝon en lernajaj medioj de multaj italaj urboj, kie multobliĝas kursoj por instrui kiel instrui ~~stan~~ fakon en la angla (ankaŭ ne konante ĝin sufiĉe) kun granda kontento de British Council, USIS kaj simile. Oni konjektis prave ke per la malmultaj horoj destinitaj al lingva lernado oni ĝis nun akiris mizeran konon de la angla kaj, do, plej bone la angla enŝoviĝu ankaŭ en la horoj de scienco, geografio, historio, gimnastiko k.c.

Estas tamen permesite dum la paŭzo paroli itale.

Ĉe la universitato krome povas okazi, kiel okazis al nia juna kunlaboranto kiu studas fizikon, ke oni trovas en katedro docenton anglalingvan, kiu ne elbuŝigas italan vorton eĉ minacante lin. Kaj vi.... full immersion !

Cetere la fama sociologo *Alberoni*, kiu disdonas konsilojn ĉe la unua paĝo de *Corriere della Sera*, la ĉefa itala tagjurnalo, kvankam antaŭnetrolonge verkinta artikolon kun titolo "**Popolo, kiu rezignas sian lingvon, perdas ankaŭ sian animon**", poste, eble pentinta, ke li tro kompromitiĝis en defendo de naciaj kulturaj identecoj en tempo de la tri "i" de Berlusconi (impresa (entrepreno), internet, inglese), instigis zorgoplena per alia artikolo kun titolo "**Ni urĝe inventu instruistojn de la angla!**" ĉar "*La angla estas la universala lingvo*", "*La angla estas la lingvo uzata en Eŭropunio*" kaj turnis sin al Ministro pri Instruado petante, ke oni inventu novan figuron de lingvo-instruanto, nur kondiĉe ke li konas la anglan. Tiam Alberoni ne pensis pri tre simpla solvo de la problemo: instrui la anglan al instruistoj pri aliaj lernobjektoj por ke ili instruu angle - vera kolumba ovo!

Samtempe progresas projekto *Sardegna speaks English*, "por disfaligi la fizikajn kaj kulturajn barojn kiuj disigas Sardinion de la cetera mondo", kies kondukadon oni atribuis al Aŭtoritato por la Angla, kreita ĉe la Prezidenteco de la Regiono kaj subtenata de *British Council*, kun investo de 1000 miliardoj da malnovaj liroj (€ 500 milionoj...).

(gb) **DISVASTIGO** www.disvastigo.it



Multlingveco...

Numero de la revuo "Focus" informas, ke en la traduko de la EU-konstitucio por Latvio, farita en Bruselo, troviĝas pli ol 500 eraroj, inter kiuj 160 estas sufiĉe gravaj. (Dankon al Jean Hénin por la sciigo).

Multilinguisme

Un numéro de la revue "Focus" informe que, dans la traduction lettone de la constitution de l'UE effectuée à Bruxelles, il n'y a pas moins de 500 erreurs dont 160 assez graves. (Merci à Jean Hénin d'avoir transmis l'information)



De *Salon Albert*

à : <breux@ifri.org>, <fandel.eurifri@ifri.org>

Objet: Rép : (*linguarum democratia*) Re: *Eur-Ifri Conference Invitation "Enlargement and Globalisation: Location and Competitiveness of Firms in Europe"* 17 June 2005

En ma qualité de Président des Associations *FFI-France* et "*Avenir de la langue française*", et d'administrateur de plusieurs autres associations qui promeuvent le français et la Francophonie, je m'associe pleinement à la réaction et à l'interrogation ci-dessous rappelées de M. Kadar, et vous prie de bien vouloir nous apporter une réponse satisfaisante.

Si l'anglais est la seule langue admise, ou même la langue dominante par rapport au français, nos associations se verraient dans l'obligation d'utiliser tous moyens légaux en leur pouvoir pour empêcher ce qui serait une dérive plus que regrettable : inadmissible.

Dès aujourd'hui, j'adresse une copie du présent message à M. le Délégué Général à la langue française, en le priant d'envisager toutes démarches qu'il pourrait juger opportunes.

Albert Salon,
docteur d'Etat ès lettres, ancien Ambassadeur.

De *Aleks Kadar*

à : breux@ifri.org; fandel.eurifri@ifri.org

Objet : (*linguarum democratia*) Re: *Eur-Ifri Conference Invitation "Enlargement and Globalisation: Location and Competitiveness of Firms in Europe"* 17 June 2005

Bonjour,

Citoyen européen depuis ma naissance, et européen de coeur et de conviction, je suis tout naturellement intéressé par le thème de la Conférence que l'*EUR-IFRI* organise le 17 juin en coopération avec le *Comité Economique et Social Européen*. Je ne sais pas encore si je pourrai m'y rendre, mais je me posais une question :

Pourriez-vous m'assurer que cette Conférence aura bien lieu a minima aussi en français ? Quelles autres langues seront représentées lors de cette conférence ?

En tant qu'europpéen et en particulier de membre du *Comité pour la Démocratie Linguistique en Europe*, je suis attentif au fait que l'*EUR-IFRI* montre bien sa francitude et aussi son européanité en ne devenant pas une organisation uniquement anglophone.

Quel serait l'intérêt qu'une telle organisation, censée apporter un point de vue français sur les Relations Européennes et Internationales, le fasse dans la langue du Royaume-Uni et des Etats-Unis ??

Dans l'attente de votre réponse, cordialement,

Alexandre KADAR
Comité pour la Démocratie Linguistique en Europe

De : *Anna Maria Campogrande****

à *Marie-Hélène Fandel*

Objet : RE: *Eur-Ifri Conference Invitation "Enlargement and Globalisation: Location and Competitiveness of Firms in Europe"* 17 June 2005

Chère Madame,

Avant de m'inscrire, j'aimerais savoir en quelle langue se tiendra la conférence du 17 Juin au *Comité Economique et Social*. J'aimerais aussi comprendre les raisons qui emmènent l'*Institut Français des Relations Internationales* à tenir bon nombre de ses conférences et à envoyer toutes ses invitations en anglais.

En tant que ressortissante d'un pays latin, attachée à la pensée latine, dont la France a toujours été un représentant illustre et reconnu dans le monde entier, je ne peux pas me résigner à assister à ce suicide sans mot dire.

Pardonnez-moi cet envahissement dans un territoire que, selon les bien-pensants, ne serait pas le mien et veuillez avoir la gentillesse de me donner une réponse qui puisse me permettre d'apaiser mon esprit désappointé.

Anna Maria Campogrande

Anna Maria Campogrande est Administrateur Principal du Bureau des Relations Extérieures et des Droits de l'Homme à la Commission des Communautés Européennes.

De nationalité italienne, Anna Maria Campogrande assume aujourd'hui, au sein de la Commission de Bruxelles, une responsabilité essentielle dans la défense et la valorisation des langues européennes, parmi lesquelles la langue française tient une place historique de choix.

Nous tenons à préciser que notre démarche n'est nullement dirigée contre l'anglais, mais simplement dirigée **contre le tout anglais**.

Le but de notre action est qu'il y ait le choix des langues étrangères en sixième (minimum 2 langues), car **c'est le choix qui seul est garant de liberté**. Que dirait-on d'une élection où il n'y aurait qu'un seul candidat ? C'est donc précisément au nom de la Liberté que nous lançons cet appel, un appel pour exiger qu'il y ait dans le futur collège de *Manduel*, un minimum de deux langues étrangères vivantes (LV1) en sixième.

Ni reagu !... Parmi les corrigés des sujets du Bac à La Réunion... Série ES

► Sujet 1 Est-il souhaitable de mettre fin aux ambiguïtés de langage ?

*I. Nous connaissons tous des épisodes malheureux où "les mots nous manquent". Parfois même, ils "nous échappent" à l'occasion des fameux lapsus. Le plus grave, c'est lorsque le langage nous trahit en occasionnant des malentendus. II. Grande alors est la tentation d'en finir avec ces ambiguïtés de langage. Pourquoi ne pas simplifier le vocabulaire, la syntaxe et la grammaire ? Certains ont tenté de créer **une langue unique et universelle**. Mais le paradoxe, **c'est que de l'espéranto au volapük, il en existe plusieurs !** D'autres, souvent des philosophes anglo-saxons, ont voulu inventer des langues univoques : au pire, on se retrouve avec des logiciels informatiques et au mieux, avec la pauvreté d'expression des SMS. III. Il faut donc sauver l'ambiguïté, l'existence n'est pas logique. Et la parole, c'est le tissu même de cette existence. **L'ambiguïté est le signe de notre humanité et donc de notre liberté**. Apprenons les langues des autres et **goûtons leurs ambiguïtés**. Seuls les humains sont capables de poésie.*

... et même les profs de philo, hélas !

... Je suis en colère ce soir...



Une fois de plus, une personne qui serait censée aider les jeunes à penser de façon critique fait la preuve de son ignorance et, partant, de son incompétence à refléter correctement la problématique linguistique actuelle. Pire, il profite de son statut pour véhiculer des préjugés. L'auteur de ce "corrigé-type" présume que le volapük et l'espéranto ont été créés dans le but de devenir "langue unique" de l'Humanité.

Je ne saurais décortiquer les motivations de Schleyer, créateur du volapük, mais je sais bien que Louis-Lazare Zamenhof n'a en aucun cas désiré que sa langue devienne la seule au monde. Tout ce qu'il voulait, c'était favoriser la paix entre les êtres humains. Il n'a jamais dit nulle part que les Français ne devaient pas apprendre l'allemand, le polonais ou le japonais. Ou que les Allemands ne devaient pas apprendre le russe ou l'italien ! **Et encore moins** que les uns et les autres n'auraient dû plus parler que l'espéranto, abandonnant la langue de leurs ancêtres!!!

Si par la suite il a simplifié la langue qu'il avait créée au départ, en l'allégeant d'un certain nombre d'irrégularités inutiles, ce n'était pas sa démarche première. L'idéal de Zamenhof, c'était la fraternité. C'est pourquoi il voulut que sa création fut facile **pour tous**. Si, dans la première moitié du XX-ème siècle, quelques illuminés souhaitaient que l'espéranto se substitue aux langues "naturelles", c'est un aveuglement crasse que de faire comme si c'était encore le cas.

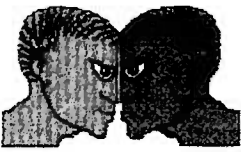
Nous, les espérantistes (défenseurs de l'idée) et espérantophones (utilisateurs de la langue), préconisons l'usage de cette langue comme "pont" et marchepied vers l'apprentissage d'autres langues. Nous sommes souvent plus polyglottes que la plupart de nos concitoyens. Au contraire, ceux qui nous bercent par des déclarations vibrantes en faveur de la diversité linguistique, **tout en nous imposant dans la pratique le totalitarisme de l'anglais** font le jeu d'un appauvrissement de la diversité. C'est être très naïf ou très malhonnête de croire que tous les enfants seront majoritairement, à court ou moyen terme, capables d'apprendre deux ou trois langues étrangères.

Quant à savoir s'il existe "plusieurs" langues à vocation "universelle", c'est certain que de nombreuses tentatives ont vu le jour, mais la réalité actuelle est qu'une seule langue interculturelle connaît actuellement une diffusion mondiale. L'espéranto, vraie langue vivante n'a aucun concurrent sérieux : 10 400 000 occurrences sur *Google*!



Monsieur le correcteur, vous êtes peut-être diplômé en philo, mais vous n'avez pas fait la preuve de votre curiosité, et encore moins de votre liberté d'esprit. . . Le moins qu'on devrait faire, pour un prof, c'est de ne pas inculquer des préjugés et contrevérités aux

élèves.



REAÇOJ



... Inacceptable ! . . .

Des parents privés de leur droit de choisir la langue étrangère à enseigner à leur enfant à l'entrée en 6^{ème} ... !

Un communiqué et un appel de l' A.FR.AV.

(Association **FR**ancophonie **AV**enir)

www.francophonie-av.com

" ... ÇA Y EST... À FORCE DE METTRE DE

L'ANGLAIS PARTOUT, LE NOUVEAU COLLÈGE DE MANDUEL (30129), DANS L'ÉTAT ACTUEL DES CHOSSES, NE PROPOSERA QUE L'ANGLAIS EN SIXIÈME ... alors que l'espagnol était initialement prévu dans cet établissement qui doit ouvrir ses portes en septembre 2005...

... Notre association a immédiatement réagi. Le combat pour le droit à la diversité, pour le respect des langues et des cultures est engagé...

Nous avons des témoignages d'élèves qui, ayant coché l'espagnol pour la sixième, ont été contraints par leur maître à effacer l'espagnol pour mettre l'anglais à la place...

(... ..)

Voici le tract qui va être distribué à partir du lundi 9 mai ... "

APPEL AUX PARENTS

Savez-vous qu'il était prévu, pour le futur collège de *Manduel-Redessan*, deux langues étrangères vivantes au choix en sixième : l'anglais ou l'espagnol... Savez-vous que M. Georges Combes (04 66 62 86 20), chargé de l'organisation scolaire pour l'académie du Gard, suite à un sondage (?) effectué entre les communes de *Redessan* et de *Manduel* a décidé qu'il n'y aurait plus d'espagnol pour les sixièmes, car, selon ce monsieur et selon ce sondage, il n'y aurait pas assez d'élèves qui ont demandé l'espagnol en première langue vivante étrangère (LV1) pour la sixième ? Nous constatons, cependant, que de ce sondage, **personne n'en a entendu parler**. Nous constatons aussi que le formulaire donné aux parents des élèves des CM2, afin qu'ils choisissent la langue étrangère que leur enfant apprendra en sixième, faisait la part belle à l'anglais, **ne précisant nulle part** qu'il y avait possibilité de prendre l'espagnol en sixième dans le futur collège !...

Comble de tout, on aurait même dit à des élèves que ce n'était pas la peine de cocher l'espagnol, car de toute façon, **il n'y aurait que l'anglais en sixième !**

Voilà où en est la démocratie et la liberté dans le choix d'apprendre une langue étrangère dans notre École, notre École censée apprendre à nos enfants la tolérance et l'ouverture d'esprit.

Pourtant, avec l'Europe aujourd'hui, il est d'actualité de parler de respect des langues, de promotion des identités, de mise en valeur des patrimoines, de préservation des diversités, d'exceptions culturelles.

Pour information, sachez que les trois nouveaux collèges qui viennent d'ouvrir dans le Gard, ont tous opté **pour qu'il y ait le choix** entre plusieurs langues vivantes étrangères en sixième. Dans le nouveau collège de *Vauvert* et dans celui de *Clarensac*, il y a le choix en sixième entre l'allemand et l'anglais. Dans le nouveau collège d'*Uzès*, il y aura le choix à la rentrée prochaine entre l'allemand, l'anglais et l'espagnol. Pourquoi dans le collège de *Manduel*, n'y aurait-il qu'une seule langue étrangère proposée en sixième ? Nous préparerait-on un collège au rabais ? Il y a entre *Redessan* et *Manduel*, 5 classes de CM2. Il suffirait de 4 élèves pour l'espagnol dans chacune de ces classes pour réaliser une classe d'espagnol en sixième pour le futur collège. Qui va nous dire que cela n'est pas possible ?

Rappelons tout de même que l'anglais n'est pas une langue obligatoire et qu'elle n'a aucun statut particulier ni en France ni au sein de l'Union européenne ! Que bien que votre enfant ait eu une initiation à l'anglais au CM1 et au CM2, voire dès le CE1, **vous avez parfaitement le droit** de choisir une autre langue pour la sixième... Que l'espagnol est une grande langue internationale et que c'est la première langue parlée en Amérique. De plus, étant une langue latine, elle est proche du français et son apprentissage aisé facilitera l'adaptation en sixième de votre enfant. Quoi qu'il en soit, ce dernier aura toujours la possibilité d'apprendre l'anglais en LV2 (Langue Vivante 2) en quatrième et, comme tout le monde dit que *l'anglais, c'est très facile*, il rattrapera même ceux qui l'ont pris en LV1 en sixième.

NI JA AGADAS



Gratulon al la klubo de METZ...

Kunordigas kaj informas Bruno MASALA

- De preskaŭ 27 jaroj, ĝi kunvenas regule ĉiuvendrede (krom dum lernejaj ferioj).
- Ĝi estas inter malmultaj kluboj kun nutra kurso por progresantoj (danke al Gérard PATUREAUX).
- Krom kursoj, ĝi proponas ĉiusemajne kulturajn enhavojn regulajn kaj varian: kantado la 1an vendredon; literaturo la 2an; aŭskultado (de radio-programo, prelego, kantoj ktp.) la 3an; debato publika en la franca la 4an.

En la informiloj de la *KultuĉDomo* de Metz, la Esperanto-fako estas prezentita kiel 'vigligita de Anne & Bruno Masala kaj Gérard Patureaux'. Pluraj aliaj personoj multon helpis ĉi jare: la prelegantoj (kiuj laboras senpage), la sekretariino de la Klubo Christianne PFLIEGER...

Fine, jen la raporto franclingva por la Kultur-Domo de Metz.

Activité Espéranto - Compte-rendu pour l'AG 2005

Outre les cours, sur deux niveaux, de 18h à 19h, chaque vendredi, l'activité culturelle qui occupe la deuxième heure s'est encore diversifiée cette année: 4 conférences-débats en français, qui ont fait venir à la MCL un public nouveau et diversifié; 6 soirées sur la littérature espérantophone, dont celle du 8 mai, au *Café A la Lune*, sur *Raymond Schwartz*, un écrivain espérantiste né à Metz en 1894.

Par ailleurs, nous avons été invités par le *Café Littéraire* de Metz pour présenter l'Espéranto.

Nous avons reçu plusieurs visites d'espérantistes étrangers (Russie, Pays-Bas, Grèce).

Lors de deux soirées du festival *Teranova* nous avons présenté la poésie en Espéranto

... lastminute : Gratulon al Anne, Christine, Christianne, Gilbert et Jean-Claude, kiuj sukcese trapasis la jarfinan ekzamenon !

Photoj de la « festeto » sub la adreso <http://www.osiek.org/eo-metz/Diplomoj50624>

SAINT-DIZIER (52100) ===== *

Ni denove gratulu nian amikon kaj samideanon Claude Jourde, tipe individua prozelito de la lingvo; kiun li plej oportune ĉiuazimuten konigas.

Sine de la urba klubo *Leo Lagrange****, kiu arigas dioversajn kultur-fakojn, inkluzive la esperanto-klubon, li denove okazigis okulfrapan ekspozicion, de la 30a de majo ĝis la 14a de junio.

Iom poste li starigis standon en la „Parc du Jard” en la kadro de la tradicia „*Forumo de la Asocioj*”, la 18/19ajn de junio..

Principe li ankaŭ deĵoros en *Montier-en-Der*, kie rendezuoj fotistoj de la tuta mondo, partoprenontoj de la 9a *Internacia Festivalo de la Foto pri Animaloj kaj Naturo* (18/20ajn de novembro), kun anteno ĉe la plej vasta artefarita lago de Eŭropo „*Le Der*”. Ĝin vizitis lastjare pli ol 30 000 turistoj! Mirigaj kaj mirindaj fotoj en la ret-hejmo www.festiphotomontier.org. Kvin jarojn sinsekve la esperanto-stando ŝoviĝis inter la dekojn da fakaj prezentaĵoj.

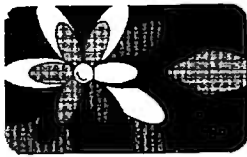
***. „*Le canard à Lagrange*”, informbulteno de la klubo, aperigis bonegan artikolon pri esperanto en la n° 2 de la kuranta jaro.

ETAIN (55) ===== *

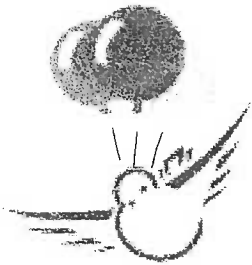
Ni gratulu nian amikon kaj ageman samideanon Hervé MOUGIN, instruisto pri germana lingvo, kiu kaptis la okazon profiti la “franc-germanan tagon”, en kiu partoprenis fake lia lernantaro, por solene dediĉi al la premiitoj de du konkursoj -respektive pri franca kaj germana temoj- specifan diplomon je la “Tago de Eŭropo”...

La deĵoranta ĵurnalisto, kiu raportis -kun foto-, emfazis pri la evento, substrekante ke tiuj plurkoloraj diplomoj estis redaktitaj ne nur franclingve kaj germanlingve sed ankaŭ en esperanto... kun gratuloj en ĉiuj lingvoj de Eŭropo, kiuj ŝoviĝis aparte en lerte ellaboritan kradon !

Francaj legantoj malkovros la artikolon en la jam aludita kutima rubriko “*la presse et le problème des langues*”.



Journée internationale de la Paix



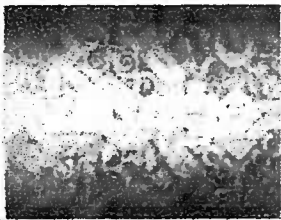
En 1997, pour la première fois dans l'histoire, tous les Prix Nobel de la Paix vivants ont adressé un même appel à tous les Chefs d'Etat des pays membres des Nations Unies. L'initiative est venue de M. Pierre Marchand, fondateur de l'association Partage et représentant d'IFOR à l'Unesco, soutenu dès le début par Mme Mairead Maguire, M. Adolfo Perez Esquivel, tous deux Prix Nobel de la Paix et M. Frederico Mayor, directeur général de l'Unesco.

L'objectif était que les Nations Unies proclament une décennie pour promouvoir une culture de la non-violence afin d'alléger la souffrance des enfants du monde. Cet appel a été entendu et, à la suite de nombreux échanges de courrier avec les Chefs d'Etat puis de nombreuses rencontres avec les Ambassadeurs auprès des Nations Unies à New York, le Conseil Economique et Social (ECOSOC), puis l'Assemblée Générale des Nations Unies ont approuvé, à l'unanimité de tous les Etats membres, la résolution proposée par l'Ambassadeur du Bangladesh, M. K. Chowdhury.

Le 10 novembre 1998, l'Assemblée Générale des Nations Unies proclamait la première décennie du vingt et unième siècle et du troisième millénaire, les années 2001 à 2010 "**Décennie internationale de promotion d'une culture de la non-violence et de la paix, au profit des enfants du monde**".



Comme l'an passé, le stand informatif d'**Espéranto France-Est** sera sur place, parmi de nombreuses autres associations, pour une journée commémorative sur le site de SION, **le dimanche 25 septembre**, de 10h à 18h.



La TV-kanalo "*Voyage*" (vojaĝo) dissendis unufoje 30-minutan dokumentaran filmon pri Jules Verne la sabaton 9an de aprilo je la 20a horo. Ĝi estis poste ree dissendita dekon da fojoj. Por prepari ĝin, la ĵurnalisto vizitis nian amikon *Zef Jégard* kiu, pasintjare, survoje de Bresto al Vladivostoko por Esperanto, biciklis sur la spuroj de *Michel Strogoff*, la fama heroo de la samtitola romano de *Jules Verne*.

La chaîne de télévision "*Voyage*" a diffusé pour la première fois un documentaire de 30 mn sur Jules Verne le samedi 9 avril à 20 h., documentaire rediffusé ensuite une dizaine de fois. Pour le préparer, le journaliste a rendu visite à notre ami *Zef Jégard* qui, l'année dernière, sur la

route de Brest à Vladivostok pour l'espéranto, a suivi à bicyclette les traces de *Michel Strogoff*, le fameux héros du roman du même titre de *Jules Verne*.



— Biblioteko de la Universitato de Amsterdamo —



Tiu biblioteko posedas kolekton de libroj kaj gazetoj en kaj **pri Esperanto**, kiu nombras **pli ol 3000 titolojn** ! Parton de tiu stoko konsistigas la libraro de la landa asocio '*Esperanto Nederland*', kiun la universitato mastrumas por ĝi.

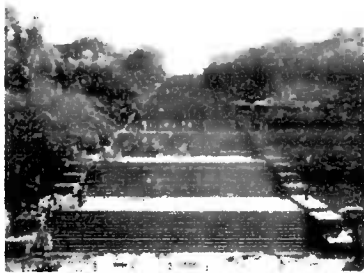
Post longa laboro, la tuta kolekto estas nun katalogita, kaj **rete konsultebla**. La adreso de la libere alirebla katalogo estas: <http://opc.uva.nl>.

De la bonveniga paĝo vi povas elekti inter nederlandlingva kaj anglalingva daŭrigoj. Alklaku la supran ligon '*Catalogus van de Universiteit van Amsterdam*' aŭ '*Catalogue of the Universiteit van*

Amsterdam' por atingi la elirpaĝon por viaj katalogaj esploroj. En la serĉlinio '*zoeken*' aŭ '*search*', tajpu la du mallongigojn '*tac esp*' (sen citiloj, sed kun unu interspaco) kaj konfirmu (*tac esp* signifas '*taalcode Esperanto*', t.e. *lingvokodo Esperanto*).

Responde vi devus ricevi la komunikon pri 3104 trafoj, kiu estas la E-kolekto, **ekrane trairebla en sia tuta amplekso**.

Anstataŭ tajpi '*tac esp*' vi povas uzi la indikitajn serĉkriteriojn, kaj tuj serĉi laŭ titolo, aŭtoro, ktp. De ĉiu trovita titolo vi trovos la aŭtoro (j) n, eldoniston, eldonjaron, bindmanieron, eventualan serian apartenan, referencnumeron, fizikan situon de la volumo, kaj informojn pri la prunteblo kaj disponeblo



Esperanto kaj Interreto. . . . Kiel konvenas unu al la alia tiuj du vortoj ! Ili ambaŭ signifas universalajn komunikilojn, kiuj kunigas la tutan homaron. Unu el ili ekzistas jam dum ĉirkaŭ 120 jaroj; alia – ĉirkaŭ 30jaroj. Sed eblas diri, ke Esperanto vivis atendante Interreton, kiu faris ĝin vere internacia.

Ni pensu, ĉu multaj homoj povas permesi al si vojaĝi al Kongresoj, diversaj seminarioj, konferencoj, ripozigaj kaj temaj renkontiĝoj de esperantistoj, kiuj okazas praktike ĉiutage? Ja averaĝe en la mondo ĉiumonate okazas ĉ. 20 esperantaj okazaĵoj. Ili varias de nudistaj ĝis familiaj, por ĉies gusto. Sed fakte, tio ne estas varieco, sed la ĉeneroj de la sama ĉeno: devas ja ie konatiĝi estontaj gepatroj-familianoj! Mi konas unu familion, kie jam dum 5 generacioj naskiĝas esperantistoj, edukitaj de gepatroj-esperantistoj! Tamen kiu plejparte vojaĝas?

Studentoj kaj emeritoj; al aliaj malhelpas vizoj, mono, laboro. Kio restas por ili? Certe, la korespondado. Viva, senpera komunikado en Interreto. Ne papera ja! Jen antaŭnelonge mi sendis leteron al iu urbo en Rusio; ĝi venis post 2 monatoj !. Verŝajne, la sakojn kun la poŝto oni portis tra la tajgo per piede. . .

Sed en Interreto **viglas Esperanto**. Laŭ la informo de www.netributes.com/stats/, la preferata komunika lingvo en la Reto por 41. 68 % da enketitaj estas Esperanto (por komparo: 45. 33 % - la angla; poste kun grandega diferenco – hispana – 3. 11 %, rusa – 1. 93 %; aliaj lingvoj (entute 15) – malpli ol po 1 % da enketitaj).

Kion do faras esperantistoj en Interreto? Multon ili faras. Ekzemple, ekzistas tia multlingva projekto, kiel *Wikipedia*, aŭ libere redaktata reta enciklopedio *Wikipedia* (<http://eo.wikipedia.org>). Gi komenciĝis en 2001 jaro en la angla; en 2002 aperis unuaj artikoloj en Esperanto. La Esperanto-version iniciatis *Chuck Smith*, *Brian Wibber* kaj *Stefano Kalbo*. Por la komenco de 2004 jaro en tiu enciklopedio oni povis trovi pli ol 350 000 artikolojn, el kiuj 10 106 en la lingvo Esperanto, kiu okupas **la 10-an lokon el 40**, en kiuj estas kreata la *Wikipedia*.

La principoj, sur kiuj baziĝas la *Wikipedia*, estas: neŭtraleco de la vidpunkto al la objekto, kio absolute kongruas kun la principa neŭtraleco de Esperanto; principo de “*copyleft*” sur la bazo de GFDL kaj GPL (senpaga alirebleco de informo), disvolvigita sistemo de ligoj (ekz. , de “*zoologio*” en Esperanto eblas transiri al “*Zoologie*” en la germana, “*zoology*” en la angla ktp). Konforme al la serĉilo *Alexa* (www.alex.com), la multlingva *Wikipedia* apartenas al la milo de la plej vizitataj ttt-ejoj de la mondo.

En 2002 formiĝis ankaŭ alia grupo de kreantoj de Esperantaj ttt-ejoj: internacia junulara grupo “*Esperanto kaj Interreto*” (**E@I**). Ĝin partoprenas reprezentantoj de *Litovio*, *Svedio*, *Serbio*, *Izraelo*, *Slovakio*, *Francio*. . . Ili havas la komunan lingvon, lingvon de interkompreno – Esperanton. . . Rezulte de regula laboro de tiu grupo aperis kelkaj grandaj Esperantaj ttt-ejoj: *Lingva Prismo* (www.lingvo.info), *lernu!* (www.lernu.net), *Interkulturo* (www.interkulturo.net).

Ĉiu el tiuj ret-resursoj estas siaspece interesa. Ekz. , *Lingva Prismo* estas multlingva Interreta projekto por tiuj, kiujn interesas la lingvaj problemoj de la moderna mondo; *lernu!* – interaktiva lernokurso kun ekzercoj kaj ludoj; *Interkulturo* – la ttt-ejo de la internacia projekto “*Interkulturo*”, dediĉita al diversaj aspektoj de komunikado kaj interkompreno de reprezentantoj de diversaj kulturoj kaj landoj. Ja ĝuste esperantistoj en siaj kongresoj kaj renkontiĝoj (kaj ankaŭ en Interreto!) konstante interkomunikiĝas, kaj tio, kio akcepteblas en iu kulturo, povas esti ŝoka kaj eĉ maldeca en alia. Enkadre de la projekto formiĝas laborgrupoj, kiuj pridiskutas iun temon, ekz. , “*Fabeloj*”, “*Salutoj*”, “*Ĉetablaj tradicioj*” ktp en sia medio, kaj poste interŝanĝas la rezultojn kun analogiaj grupoj el diversaj landoj. Tiel okazas. . . nu, ni diru, forigo de “*interkultura analfabeteco*”, kiu forte enradikiĝis en multaj el ni.

La ttt-ejo www.edukado.net, kreita kun financa helpo de la fonduso *Esperantic Studies Foundation*, kunigas instruistojn de la lingvo Esperanto, disponigante al ili la freŝan metodikan informon, eblecon interkomunikiĝi en forumo, kaj ankaŭ la riĉegan kolekton de diversnivelaĵoj lerniloj: ekzercoj, ludoj, langorompiloj, porekzamenaj materialoj. . .

En Bruselo, kie troviĝas Eŭropa Parlamento, estas fondita *Brusela Komunikadcentro* de Eŭropa Esperanto-Unio. Ĝia celo estas protekto de la lingva demokratio kaj egalrajteco de lingvoj en Eŭropa Unio kaj Eŭropa Parlamento. Jen la adreso de Forumo por interesiĝantoj pri problemoj de lingva demokratio: <http://groups.yahoo.com/group/lingva-demokratio/> ; adreso de la Komunikadcentro por ricevo de informo, inkluzive “Ĝisdate pri Esperanto”: komunikadcentro@esperanto.org En la sama Bruselo, la koro de Eŭropo, ĉiujare okazas la t. n. *Eŭroskola* - la konatigo de lernejoj el eŭropaj landoj kun la agado de Eŭroparlamento kaj aliaj gvidorganoj de Eŭropa Unio, kun eŭropaj problemoj kaj eŭropaj valoroj. Ekde 2001 en la programo de *Eŭroskola* partoprenas grupoj de junaj esperantistoj (vd. <http://e.euroskola.free.fr> aŭ en pdf-formato: <http://home.t-online.de/home/esperanto/mee001.pdf> Kompreneble, ekzistas multaj ttt-ejoj de diversaj Esperanto-organizo: Universala Esperanto-Asocio, Tutmonda Esperantista Junulara Organizo, profesiaj kaj naciaj Esperanto-Asocioj, apartaj kluboj kaj apartaj esperantistoj. Ekzistas ttt-ejoj de la eldonejo de CD-diskoj kun registraĵoj de Esperantaj kantistoj kaj muzikensembloj ; kelkaj retaj bibliotekoj (ekz. , eLibrejo) kun centoj de originalaj kaj tradukitaj Esperantaj libroj ; ttt-ejoj, proponantaj « muzikon por animo » kaj adresojn por korespondado. En la Reto troveblas traduko al Esperanto de la prestiĝa franca revuo « *Le Monde Diplomatique* » kaj registraĵoj de **17 radiostacioj**, kiuj elsendas en Esperanto, kaj ankaŭ la plej granda Esperantan portalo *ĜANGALO* kun novaĵoj el la tuta mondo. Baldaŭ *ĜANGALO* promesas ankaŭ televidelsendojn en Esperanto !. . .

Kiel ni vidas, la temo « Esperanto kaj Interreto » estas neelĉerpebla. Mi tuŝis nur iomete, surface, kelkajn apartajn ĝiajn aspektojn. Se la temo interesigos la legantojn, eblas plivastigi kaj pliprofundigi la donitajn informojn. La materialo sufiĉas almenaŭ por deko da artikoloj.

Tatjana Auderskaja,

Gvidantino de junulara Esperanto-klubo “*Verdaĵo*”

ODESSA Ukrainio

NB el la redaktorejo de *La Informilo* :

Ni danku al *Tatjana*, kiu tradukis por la esperanto-legantoj tiun artikolon, kiu aperis ruslingve surloke.



La Universitato *Adam Mickiewicz* (UAM, la dua plej granda universitato en Pollando) anoncas **3-jaran eksteran postdiploman studadon pri interlingvistiko.**

La unua studjaro startis en la vintra semestro de la studjaro 1998/99. La unuaj gestudentoj finis siajn studojn en septembro 2002. Ĉiun trian jaron eblas komenci la studojn; la nuna grupo startis en 2002 kaj la sekva aliĝebleco estas por la studjaro 2005/2006.



La internacia kursaro okazas en la *Lingvistika Instituto*, sub la gvido de D-rino *Ilona Koutny*, membro de la **Akademio de Esperanto.**

Inter la prelegantoj estas konataj esperantologoj, kiel profesoroj *John Wells*, *Humphrey Tonkin*, *Detlev Blanke* kaj *Michel Duc Goninaz*, d-roj *Vera Barandovska-Frank*, *Katalin Kováts*, *Vilmos Benczik*, *Aleksander Melnikov*, *Blazio Wacha* kaj *Zbigniew Galor*, krome *Lidia Ligeza*, *Maria Majerczak*, *István Ertl* kaj *Aleksander Korjenkov.*

La **Interlingvistikaj Studoj** konsistas el enkonduko al ĝenerala kaj aplikata lingvistiko, el internacia kaj interkultura komunikado, ili traktos planlingvojn kaj **detale okupigos pri gramatiko, literaturo, kulturo kaj historio de esperanto.** En la tria jaro eblas specialiĝi pri lingvistiko, literaturo, interlingvistiko, komunikado aŭ pri metodiko. Pro la metodika formado la Studoj ricevas specialan rolon en la instruista trejnado kaj ebligas kunlaboron kun ILEI. (Internacia Ligo de Esperantistaj Instruistoj)

Unusemajnaj intensaj sesioj (surlokaj kursoj de po 4 studobjektoj kaj ekzamenoj) okazos unufoje dum la semestro (fine de septembro kaj komence de februaro). Intertempe la gestudentoj laboras hejme pri la ricevitaj taskoj kaj povas konsultigi kun la prelegantoj rete. La gestudentoj pretigos diplomlaboraĵon kaj post la fina ekzameno ricevos atestilon pri Interlingvistikaj Studoj.

Partoprenontoj povas aliĝi el la tuta mondo ĝis la 15-a de aŭgusto 2005. Pli frua anonco estas bonvena. ESF (**Esperanto Studies Foundation**) certigas kelkajn stipendiojn. Postulo: fino de mezgrada lernejo (kun abiturienta ekzameno aŭ egalvalora, post 12 jara lernado) kaj **bona scio de esperanto.** Partoprenontoj devas plenumi orientiĝan teston antaŭ la komenco de la Studoj.

Kotizo por unu semestro: 400 EUR [por B-landoj ĉirkaŭe 140 EUR (600 PLN)].

Por pluaj informoj kaj alighilo kontaktu

D-rino **I. Koutny**
Lingvistika Instituto de UAM
ul. Miedzzychodzka 3-5.
PL - 60-371 Poznan

T: +48-61 829-27-09 = F: +48-61 829-27-00 (sekretariejo)

E: ikoutny@amu.edu.pl = <http://www.staff.amu.edu.pl/~interl/index.html>



... Saluton, karaj amikoj!...



Celo de ĉi tiu letero estas kolekti kaj sistemigi informon pri BEMI-anoj kaj informi vin pri ebleco komunikiĝi kun aliaj BEMI-anoj kaj informiĝi pri aranĝoj de BEMI.

B.E.M.I. estas **B**iciklista **E**esperantista **M**ovado **I**nternacia. BEMI okupiĝas pri organizado de internaciaj biciklaj aranĝoj - turismaj karavanoj kaj similaj. Krom tio, BEMI-anoj partoprenas en multaj neesperantistaj biciklaj aranĝoj - sagoj, maratonoj, konkuroj propagandante Esperanton.

Kelkaj informoj pri BEMI:

1. Paĝaro de BEMI kun vikio, kien eblas meti propran informon pri agado kiu koncernas BEMI, estas

<http://bemi.free.fr>

2. Reta dissendolisto de BEMI, kie eblas interkomunikiĝi kaj ricevi informon pri aranĝoj de BEMI, estas bemi@yahoogroups.com

Vi povas aboni la dissendoliston sendinte leteron al la adreso "bemi-subscribe@yahoogroups.com"

Se vi estas BEMI-ano aŭ se vi volas aliĝi al BEMI, mi petas vin respondi kelkajn demandojn:

1. Via plena nomo kaj eble kromnomo
2. Naskiĝdato
3. Loĝurbo kaj adreso
4. Telefonnumero(j)
5. Retadreso

6. Ĉu vi permesas al mi publikigi informon pri vi en BEMI paĝaro? Kiun informon?

7. Se vi ne volas aboni menciitan dissendoliston - eble vi volas foje ricevi retpoŝte nur informon pri aranĝoj de BEMI? (jes/ne/io alia)

Se vi havas kromajn komentojn, proponojn - skribu! Mi antaŭdankas vin pro via respondo.

Bonvolu sendi respondojn al mi:

Kozlov Alekseo boogier@gmail.com

el [e-rus-info]



NB el la redaktejo de « La Informilo » : Jen meditinda, stimula raporto !...

Bonne nouvelle du "forum de Brest"

Vendredi 10 Juin 2005

De "CLOPEAU" clopeau.denis@wanadoo.fr

A: europa-ouest@yahogroupes.fr



... J'ai donc participé à la table ronde "*Peut on avoir une citoyenneté européenne sans langue commune*" avec sur la place un stand "espéranto" complètement débordé par toutes les générations, 150 CD *Lernu!* vendus et 50 donnés... Jusqu'à 7 espérantistes pour accueillir l'affluence !

... Mes interventions se sont heurtées très poliment comme d'habitude, aux préjugés: *l'espéranto est un belle affaire humaniste*, mais pas de conclusion... L'anglais? . un fait acquis (sans jamais dire pour qui), etc... Et puis on patauge dans la pêche miraculeuse du bilinguisme précoce pour tous, mais surtout sans parler de *comment* ? Bref, je pense avoir fait mon possible pour ébranler un peu tout ça.

La conclusion la plus positive est que l'organisateur principal qui est prof d'anglais à la fac de Brest, avec une épouse anglaise et 2 filles parfaitement trilingues (anglais, français, breton m'a déclaré spontanément : "*Cette année (cela fait 5 ans que l'on se fréquente) vous avez eu des arguments qui m'ont ébranlé. . . en faveur de l'espéranto comme langue de communication pour l'Europe !*"

En conclusion il faut être partout, avec un matériel d'expo moderne, et des CD *Lernu!* . . . ! et ça marche ! J'ai même convaincu deux jeunes ingénieurs capables d'une conversation fluide en anglais, que leurs efforts et leur cursus n'est pas généralisable pour fonder une vraie démocratie en Europe, encore moins une citoyenneté européenne et que, donc, même leur avenir d'élite profiterait grandement d'une généralisation de l'espéranto d'abord en passif. Ensuite, il est facile de convaincre que la distance connaissance passive à connaissance active est également incomparablement plus facile pour l'espéranto que pour toute les autres langues.

A noter que grâce aux efforts d'*Espéranto 22* et de son emploi jeune Sébastien, nous sommes sur le point de disposer d'une vraie valise pédagogique qui va faire comme le prototype de Brest, un tabac à la rentrée prochaine (plusieurs CD, une mini exposition, plusieurs matériels de cours, dont un fondé sur l'analyse généralisatrice par le biais d'un tableau magnétique, un mode d'emploi s'adressant y compris à des enseignants sans aucune initiation à l'espéranto, etc. etc.). Le prix de l'ensemble n'est pas encore fixé, mais comme d'habitude nous mettrons en ligne le maximum gratuitement et pour la réalisation nous ferons pratiquement le prix coûtant. . . .

Faites circuler l'info ! . . . Ça va bouillir !

Adresse de communication pour ces questions : sekretario@wanadoo.fr

Ne soyez pas trop pressé pour les réponses, il nous faudrait 2 temps pleins pour assumer !



...dans votre agenda, quelques adresses " prioritaires " ...



<http://perso.wanadoo.fr/esperanto.communication>

<http://www.esperanto-france.org>

<http://mulhouse.esperanto.free.fr>

<http://www.esperanto-sat.info>

<http://www.esperanto.net> (site en 62 langues)

<http://www.ikurso.net> (cours gratuit en ligne)

<http://www.lernu.net> (cours gratuit en ligne)

<http://esperanto.instituto.free.fr/> (Institut Français d'Espéranto)

57a Regiona Staĝo de Esperanto

15-a ĝis 17-a de aprilo 2005 en Lucelle

raportas Liba Gabalda

Ĝi okazis en suda parto de Alzaco, tute proksime al svisa landlimo, en la vilaĝo *Lucelle*. Partoprenis ĝin 50 geesperantistoj el diversaj partoj de Francio, Germanio kaj Nederlando. Ni loĝis en la staĝejo Sankta Bernardo, kie ankaŭ okazis ĉiuj aktivaĵoj krom vesperaj programoj. Ĝi estis tre bone organizita de Muluza Esperanto-asocio. La ĉef-organizanto *André Grossmann* ĉiam antaŭanoncis la sekvan programon.

Vendrede, post alveno, registriĝo kaj vespermanĝo, ni spektis diaporamon el pekina Universala Kongreso kaj postkongresan ekskurson al pluraj ĉinaj urboj. Poste sekvis prezentado de orienta dancado el Libano kaj

Esperanto-verkistoj kaj iom da historio dum la lastaj centjaroj.

La vespero estis dediĉita al la konata tuluza kantisto *JoMo*, kiu ludis gitaron kaj plezure kantis por ni en diversaj lingvoj. Sur la scenejo li impresis tuj je unua kanto. La etoso ekestis vigla kaj arda. Entuziasmigita publiko reagis al

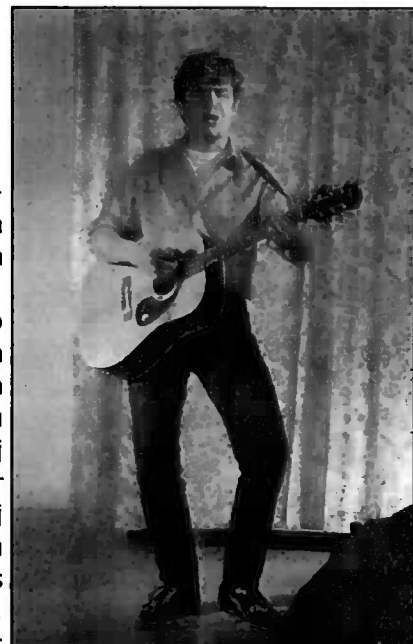


Foto: A.Grossmann

JoMo koncertas por la plezuro de la partoprenantoj.



Foto: E. Billaut

Vizito al la kampanara muzeo en la vilaĝo *Oltingue*.

Tradukas Roberto Kueny.

tiuj, kiuj deziris, povis "knajpumi".

Sabate ni vizitis malgrandan, sed tre interesan, kampanaran muzeon en la vilaĝo *Oltingue*, kie oni trovis diversajn hejm-objektojn kaj elfosaĵojn el malnovaj tempoj. Ĝin iniciatis loka pastro. La ĉiĉeronino tre fervore kaj amplene rakontis pri ĉiuj detaloj. En apudeco troviĝis tre malnova domo, kie oni ĝis nun fabrikas ceramikaĵojn.

Posttagmeze ni promenis ĉirkaŭ la lago kaj poste komenciĝis diversnivela Esperanto-



Foto: E. Billaut

liaj sugestoj kunkanti.

Evidentis, ke li estas majstro de la scenejo kaj scias kapti la atenton de ĉeestantoj. Post la fino de lia prezentado kaj spektaklo ni ankoraŭ dancis laŭ ritmo de liaj kanzonoj.

Dimanĉe matene daŭris Esperanto-instruado kaj prelego je la sama temo pri rusaj verkistoj. Krome ni eksciis pri la libro "Vivo de



Gvidas la kurson B Roberto Kueny.

kursoj. Tiuj kiuj jam bone parolas kaj komprenas Esperanton povis ĉeesti prelegon de nia nederlanda spertulo *Ed Borsboom* pri la plej famaj rusaj



Foto: A.Grossmann

Parto de la partoprenantoj



Ed Borsboom prezentis 4 periodojn.

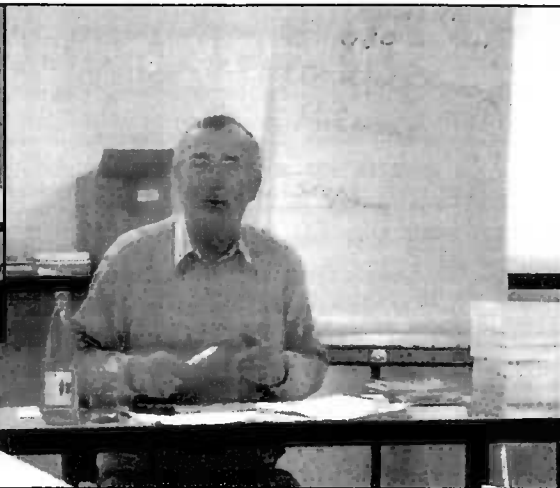
En la unua periodo, tiel nomata pionira, dum la jaroj 1887 - 1914, elstaris verkistoj *Ŝirjaev*, *Eroŝenko*, *Saĥarov*, *Borovko* kaj *Ŝidlovskaja*, kiu ĉefe tradukis.

En la dua periodo (komunista), inter la jaroj 1918 - 1936 oni parolas pri *Miĥalski*, *Hoĥlov*, *Varankin*, *Ĵirkov*, *Drezen*.

La tria periodo (granda silento), okazis inter la jaroj 1936 - 1989. Dum tiu periodo, pro Stalina ordono, Esperanto estis malpermesita ĝis la jaro 1951. Tamen aperis kuraĝulo *Longvin*. Li skribis ĉefe poezion.

La kvara periodo temas pri la jaroj 1989 ĝis nuntempo. En tiu periodo elstaras *Kolker*, *Giŝpling*, *Stepanov* kaj la plej fama kaj konata estas *Miĥaelo Bronstein*, kiun pluraj konas persone. Li estas ne nur verkisto, sed ankaŭ tradukisto, kanzonisto kaj disvastiganto de Esperanto. Lia stilo diferencas de la okcidenta, do ankaŭ per tio ĝi estas riĉiga. Li dum pluraj jaroj organizis famajn tendarojn, kiuj havis grandan popularecon en la sepdekaj jaroj en Rusio. Dank' al li multaj junaj esperantistoj ekinteresiĝis pri E-movado.

Ni multon eksciis pri tiu interesa temo. Montriĝis, ke *Ed Borsboom* havas grandan respekton por orientaj verkistoj. Li ankaŭ donis al ni konsilojn pri bonaj libroj.



Prelegas *Ed Borsboom* pri rusaj verkistoj



Dum la manĝo en la apuda restoracio kaj dum kafo-paŭzo.

Andreo Cseh" kiun *Ed Borsboom* verkis. Post la tagmanĝo okazis la ĝenerala asembleo kaj komitata kunsido. Poste oni vizitis pilgrimejon *Mariastein* en Svislando. Funkciis ankaŭ libroservo. Dum paŭzoj kaj manĝo-horoj oni vigle babiladis interŝanĝante ideojn.

Tiel finiĝis tre agrabla tritaga restado, dum kiu ni bonfartis en tiu ekstrema parto de Francio. Alzaco estas lando de bongustaj manĝoj kaj hejmo de cikonioj.

Liba Gabalda



Fotoj: A.Grossmann



Amika tago kaj piknikado ĉe la Rejno en junio 2005

La monato junio estas jam invito al feriado. Tial niaj "amikaj tagoj" laŭvice organizitaj en Germanio kaj en Francio iĝis iom tradiciaj. Ĉi-jare Ursula invitis nin al piknikado ĉe la Rejno.

Dimanĉe la 12an de junio nia unua rendezuo estis ĉe la preĝejo en Ottmarsheim en Alzaco. Jam tie la grupeto ampleksis pli ol 20 personoj venintaj el Freiburg, Nancy, Epinal, Strasbourg kaj Mulhouse. La preĝejo havas ne-kutiman formon, ĝi estas ok-angula. Pro incendio en 1992, ĝi bezonis esti riparita kaj renovigita. En 2002 ĝi estis inaŭgurita. Tial la preĝejo aspektis kvazaŭ nova kaj la interno tre hela. Apude troviĝas klostro, kies kapelon ni vizitis antaŭ ol forlasi Ottmarsheim.



La preĝejo en Ottmarsheim



Nia grupeto ĉe la unua rendezu-loko en Ottmarsheim.

Vico da aŭtomobiloj forlasis la parkejon kaj direktiĝis al la germana aŭtoŝoseo direkte al Bazelo. Survoje ni forlasis ĝin kaj unue vizitis imponan elstarantan rokaĵon „Isteiner Klotz“. Malsupre de la rokaĵo eblis vidi la spur-indikojn pri la nivelo de la Rejno en la 19a jarcento, kiam ĝi ankoraŭ sovaĝe fluis tie. Nur fine de tiu jarcento estis konstruitaj digoj por reguligi ĝian fluejon.

Daŭrigante nian veturado, ni fine atingis tre ĉarman lokon ĉe la bordo de la Rejno, kiu fluis tra insuletoj, ŝtonoj kaj rokaĵoj. Ankaŭ eblis tie naĝi aŭ salti sur la ŝtonoj. Tio iĝis nia piknikejo. Ĉiuj instaligis laŭ siaj propraj ekipoj, matoj, tabloj, fornetoj....

Post la manĝo Ursula proponis al la partoprenantoj kelkajn migrad-eblecojn aŭ resti surloke kaj ludi. Paul Findus gvidis la migradon al botanika naturloko. Tiun migradon elketis pluraj grupanoj. Paul tre efike klarigis al ni la nomojn de plantoj, floroj, arboj, sed ankaŭ nomojn de birdoj, kies kantoj li facile sukcesis rekonii.

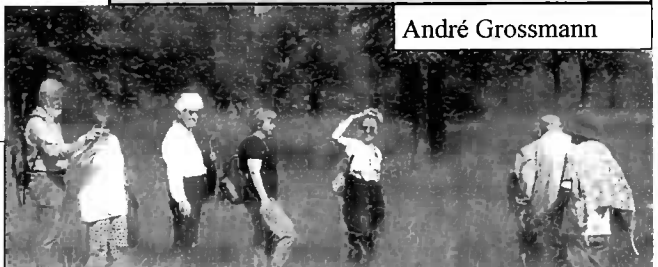


Nia piknikejo ĉe la Rejno

Jen unu el la orkideoj.

Paul kontrolas nomojn de floroj per libro.

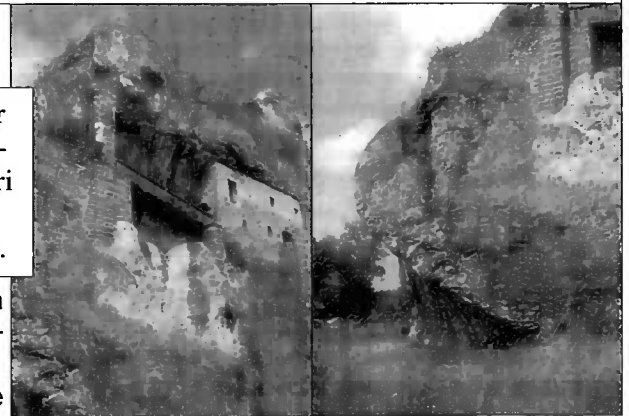
En la botanika naturloko



André Grossmann



Ludemuloj restis surloke



La rokaĵo "Isteiner Klotz", kun malsupre spur-indikoj pri la tiama akvo-nivelo de la Rejno.

Reveninte al la piknikejo oni regalis nin per kukoj kaj kafo. Malgraŭ la amika kaj simpatia etoso, jam iuj bezonis plani la forveturon. Multan dankon al Ursula, kiu organizis la tuton kaj al ĉiuj, kiuj kontribuis por la sukceso de tiu tago.

Vi mem venu kaj kontrolu kio okazos en bela loko perdita en la naturo, apud bela lago (nepre pensu pri bankostumoj, ĉar ĉi-jare eblos sin bani !!)

La ĉi-jara FĚSTO ŝanĝas je regiono. Ĝi okazos de la 20a ĝis la 27a de aŭgusto, apud Mazamet, tuj apud la lago de Saint-Peyres, ie inter Castres kaj Carcassone. Post la bela suno de la okcidento, post la bela suno de la centro, jen venas la bela suno de la sudo de Francio (jes ja vi divenis, en Francio ĉiam suno belas... almenaŭ en via kapo !!). Tie vi povos promeni kaj malkovri belan regionon.

Pri la temo kion diri ?.. Vi povos partopreni ludon por trovi l'amat(in)on, okazos konkurso pri amkanto (parodioj bonvenos), kaj aliaj (ne)stultaj programeroj pri am' (aŭ ne). Ankaŭ ni vin jam (re)invitas al nia granda maska balo, kie vi povos intrigumi (aŭ ne) dum la tuta vespero. Kaj fine eĉ eblas ekvidi teman programon irante al nia blogo <http://festo2005.blogspot.com>

Pri muziko mi jam povas anonci al vi, ke ni havas bonan esperon aŭskulti koncerton de **Kaj Tiel Plu** dum FĚSTO !! Nepre partoprenindas.. Revumu kaj venu FĚSTumi kun ni !!

Eblas aliĝi ĉe : <http://festo.esperanto-jeunes.org> aŭ peti informojn al [ben\(ce\)netcourrier.com](mailto:ben(ce)netcourrier.com)

Kiu neniam konis amon ? Kiu neniam falis en mirindaj revoj pri iu belega persono kun kiu eblus koni agrablegajn momentojn ? Sed amo ne nur inter personoj, sed ankaŭ inter popoloj. Amo de la patrujo, amo de la lingvo, amo de la homar' ? Dum FĚsto, vi povos malkovri amon kiel vi neniam malkovris ĝin, vi partoprenos debatojn, prelegojn, ĉio ĉiam en stultega kaj amuzega etoso !

*Volis mi diri al vi, Belulin'
Enreve tiom multe
Nur sukcesis mi vortaĉojn kvin
Unufoje, balbute, singulte*

*Al mi vi primokis
L'indulgon mi alvokis*

*Forgescele rondiris al Ter'
En ĉiu trinkej' nova bier'
Se vi amintus min, Belulin'
Terura em' ne kaptintus min
Omaĝi vin biere ĝis noktofin'*

*Jean-Ernest Fontenoy de l'Orvault
(fama franca poeto)*

*Kaj nu prenu vian skribilon
kaj atente plenigu nian aliĝilon*



fotoj FĚSTO 2004



Salut à tous !



Une nouvelle galerie de photos est installée sur le site de JĚFO. Vous pouvez y aller directement en cliquant sur le lien "photos" qui se trouve dans le menu. Pour l'instant quelques albums ont été créés dans cette galerie mais nous en ajouterons peu à peu de nouveaux.

Tout le monde peut regarder les photos mais si vous vous connectez, vous aurez accès aux nombreuses fonctionnalités de la galerie. Vous pourrez donc vous aussi ajouter des albums de photos ou compléter les albums existants concernant les activités de JĚFO (rencontres, samedis et week-ends...).

Vous trouverez toutes les explications utiles dans le guide (accessible depuis le lien "guide d'utilisation" en haut de la page)

Saluton al ĉiuj !

Nova fototeko instaliĝis sur la hejmpaĝo de JĚFO. Ĝin vi povas atingi rekte, alklakante la ligilon "photos", kiu kuŝas en la menuo.

Momente, nur kelkajn albumojn oni ŝovis en tiun fototekon sed novajn oni aldonos iom post iom.

Ĉiuj povas okulumi al la fotoj, sed se vi konektiĝas, vi povas aliri multnombrajn eblojn de la foto-serio disponigitaj de la reto. Ankaŭ vi povos aldoni albumojn, aŭ kompletigi la jam instalitajn, pri JĚFO-agadoj (renkontoj, "sabatoj" kaj semajnfinoj...).

Ĉiujn utilajn klarigojn vi malkovros en la gvidilo (alirebla ek de la ligilo "uzmodo", supre ĉe la paĝo).



... bona ideo !... havigi al si unu aŭ du librojn,
kiujn ni frandos dum la somera ferio !...

El nia libroservo

Informoj



⇒ La libroservo partoprenos la Gajan festivalon en Breisach la 7an, 8an kaj 9an de oktobro 2005

⇒ Se vi deziras aĉeti librojn proponatajn en tiu folio, la sendkostoj estos fakturitaj maksimume laŭ la kostoj de la poŝta afranko. Tamen, tiu sendkosto ne superos 3,58 eurojn, sendepende de la nombro de libroj menditaj (tio validas nur por adreso en Francio).



...Kelkaj statistikoj pri nia libroservo...

En 2004, la libroservo aĉetis 366 librojn (73 titoloj - inter ili 27 nove eldonitajn).

285 libroj venditis (158 diversaj titoloj).

Komence de 2005, la libroservo enhavas 2899 librojn (685 titoloj)

Jen la plej bone venditaj libroj en 2004:

- 29 Une langue pour l'Europe - 82 p -Cherpillod- 4,30 €
- 9 Metodo 15 - 30 p - Iemolibro -3,50 €
- 8 Esperanto pro deti - 88 p -Melicharkova - infana lerolibro - 4.50 €
- 6 Zamenhof Strato 288 p - Dobrzynski - biografio - 18,00 €
- 6 Dictionnaires de poche esp-fr / fr-esp.-132 p - S.AT. - 4,30 €
- 6 La nigra Insulo - 62 p - Hergé - 10,20 € (nun elĉerpita)
- 5 Le nouveau cours rationnel - SAT 186 p - Iemolibro - 8,40 €
- 5 La plena ilustrita vortaro - 1354 p - Opo - vortari - 70,00 € Nova eldono je 77,00 € baldaŭ haveblas
- 5 Le dictionnaire pratique esp-fr / fr-esp - S.A.T. 132 p - vortaro - 23,00 €
- 5 Vojaĝo en esperanto-lando - 280 p - Kolker - Iemolibro - 1800 € Momente elĉerpita
- 4 Rakontoj ne nur serĉaj - 134 p Vana - Rakontoj - 9,00 €
- 4 La ŝtona urbo- 352 p - Löwenstein - romano - 24,00 €
- 4 Cisko kaj Vinjo - 60 p - Vandersteen -Bildstrio - 7,00 €
- 4 Kantoj por ĝojo -66 p - Chrdlova - kantolibro- 4,80 €

Por mendi librojn:



1. Vi sendas vian mendon

- per poŝte (la plej sekure) al : Libroservo 37 RUE PIERRE ET MARIE CURIE 54500 VANDOEUVRE (uzante la dorsflankan aŭ alipaĝan mendilon)

- per e-poŝto al «libroservo.efe@wanadoo.fr»

- nur escepte per telefono: 03-83-53-57-54. Nur post la 20a horo.

2. Vi baldaŭ ricevas viajn librojn kun fakturo (libroj + sendkostoj (maksimume 3,58 euroj por adreso en Francio))

3. Vi pagas vian fakturon per poŝta ĝiro al «libroservo 2800-76 H NANCY» (indikinte sur ĝin la numeron de la fakturo), aŭ per mandato aŭ ĉeko je la nomo «libroservo» sendita al la adreso de la libroservo.

Eksterlandanoj povas sendi internacian ĝiron al «LIBROSERVO» IBAN : FR 98 20041 01010 0280076H031

97 BIC : PSSTFRPPNCY., indikante en la koresponda linio la numeron de la fakturo



Ĵusnaskitoj



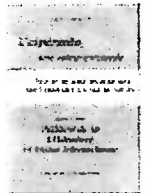
Hillel la saĝulo, historio, 36 p, André Cherpillod *La Blanchetière*, 4,50 €. Pri antikva juda filozofa, kiu multe influis Zamenhof



Esperanto - la nova latino de la eklezio, movado, 144 p, Matthias, F.E.L. 7,95 €. Pri la historio kaj nuntempo de la katolika kaj protestanta E-movado



Senso Novelo, 64 p Camillo Boito *Kavapech*, 4,50 €
Ne romantika amo en Venecio en 1866 dum milita tempo.



L'esperanto, une valeur culturelle movado, 110 p, André Cherpillod *fr. La Blanchetière* 6,00 € Por ke oni ne plu diru esperanton senkultura !



Nederlands Esperanto Nederlands -Vortaro, 576 p, De smedt F.E.L. 18,00 € Vortaro esperanta-nederlanda kaj nederlanda -esperanta



Ĉu nur angla Eŭropo ?- Lingva politiko 254p, Robert Phillipson, U.E.A. 21,00 € Pri la lingvoj en Eŭropo.



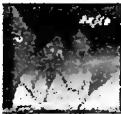
Tinĉjo en Tibeto - Bidstrio, 62p, Hergé, CASTERMAN. 11,50 €. La tria albumo de Tinĉjo tradukita esperanten, dank' al la erika laboro de la esperanto grupo de Liile kaj Vilieneuve d'Ascq.



L'Espéranto, l'essentiel - reklamilo, 8p, 3,05 €. AEDIS. Belaspekta kolora faldebla gvidilo, kiu prezentas la ĉefajn de esperanto

Kd-oj

1



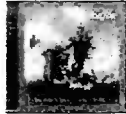
2



3



4



5



- 1: **Kajto**, 17 kanzonoj, *Kajto, Flugdrako 1989*, 10,00 €. Bone kantitaj tekstoj memakompanataj de diversaj muzikiloj
- 2: **Procesio multkolora**, 18 kanzonoj, *Kajto, Flugdrako 1991*, 10,00 €. j
- 3: **Masko**, 10 kanzonoj, *Kajto, Vinilkosmo 1999*, 10,00 €.
- 4: **Lokomotivo rulu nun !**, 13 kanzonoj, *Kajto, Windrose 2004*, 10,00 € .
- 5: **Lernu !**, inform-reklamilo, *Esperanto jeuneso*, 2,00 €. (triona rabato ekde tri ekzempleroj) 22lingva . Enhavas rapidan prezentadon de esperanto kaj de ĝia gramatiko, kursojn, vortaron, ekzercojn, proverbojn, iom da muziko kaj etan filmon.

MENDILO

Bonvolu sendi tiujn librojn:

al jena adreso:

-
-
-
-
-

S-ro/ino

-

-

-

-

En

la

Subskribo:

Alphonse MISTLER (1873-1953)

Pionnier de l'espéranto au Japon

Nagasaki ...

Yokohama ...



Alphonse MISTLER

1. De Thannenkirch (Alsace) à Nagasaki (Japon)

Alphonse MISTLER naquit le 5 février 1873 à Thannenkirch, en Alsace, à 9 kilomètres de Sélestat. En 1892 il quitta l'établissement de formation des maîtres de Rîs Orangis et enseigna dans un collège de Besançon. Il devint prêtre dans la "Société de Marie" créée par Guillaume Joseph Chaminade. On appelle ces prêtres marianistes et ils s'occupent avant tout d'enseignement.

Son frère aîné, Jean MISTLER, qui était directeur de l'Ecole Secondaire Libre de Saint-Claude* (Département du Jura) était un espérantiste convaincu. Comme celui-ci parla à son frère du Docteur Zamenhof, créateur de

la Langue Internationale Espéranto, Alphonse apprit la langue.

Jean et Alphonse MISTLER, ainsi que plusieurs habitants de Saint-Claude, étaient enregistrés dans l'annuaire des premiers espérantistes et le Docteur Zamenhof écrivit à Alphonse MISTLER et lui demanda d'enseigner l'espéranto au Japon. Malheureusement cette lettre brûla lors du grand tremblement de terre de Kantō.

En 1892 il s'installa au monastère de la filiale de la Société de Marie à Nagasaki. Il enseigna la physique et la chimie dans le collège privé "Kaiseigakko" à Nagasaki, qui venait d'être créé l'année précédente. Il habitait au numéro 2 de Higashiyamate à Nagasaki et enseignait l'espéranto à une soixantaine de collégiens.



Jean MISTLER

Le 26 novembre 1902 parut un article de Alphonse MISTLER dans le journal en langue anglaise « NAGASAKI PRESS ». Ce fut le premier article qui parla de l'espéranto au Japon. L'historien Katsumi KUROITA lut cet article, apprit l'espéranto et fonda l'Association d'Espéranto du Japon. (Cet article fut retrouvé en 2003 par un espérantophone japonais, Monsieur Yasumasa MORIWAKI)

Comme Alphonse MISTLER recevait de nombreuses lettres de l'étranger, il fut

soupçonné d'espionnage par la police japonaise lors de la guerre entre le Japon et la Russie . Il subit même un interrogatoire à la suite duquel il ne participa plus aux réunions du club d'espéranto, craignant sans doute des pressions de la part des autorités. Peut-être avait-il aussi entendu parler de l'Ido, une langue planifiée concurrente créée par un ancien espérantiste français, De Beaufront.

Il enseigna alors la physique et la chimie à l'école secondaire "Gyosei" de 1909 jusqu'en 1912. Puis il revint à l'école secondaire "Kasei" d'avril 1912 à mai 1934, lui et deux autres marianistes d'origine alsacienne, Célestin RAMBACH et Albert BLETZACKER . Les élèves de l'école Kasei les appelaient « les trois corbeaux » à cause de leurs soutanes !

Alphonse MISTLER enseigna gratuitement la physique et la chimie pendant plus de 25 heures par semaine et ses élèves appréciaient la précision de ses explications. Il s'occupait en outre d'œuvres de bienfaisance, de la bibliothèque, des malades et du service de reprographie. Il est aussi l'auteur d'un dictionnaire français-anglais et était détaché à l'Ecole de Commerce Nagasakikoutoushyogyogakko pour l'enseignement du français.

Il habita à Nagasaki pendant 39 ans, ensuite il s'installa d'abord au Collège Saint-Joseph à Yokohama en avril 1934. Il prit la nationalité japonaise. Son nom japonais était Saburo MITSUTERU , une transposition de MISTLER en japonais. À plus de 70 ans il marchait encore d'un pas alerte ; il avait d'ailleurs toujours aimé la marche, surtout en montage. Il s'intéressait à tout ce qui était original, mais il était toujours resté modeste et dévoué, très chaleureux, tout en étant très ferme. Il était invariablement vêtu d'une redingote noire et d'une cravate noire.

En 1944 la Société de Marie décida d'acheter un hôtel, l'Hôtel du Parc, à Goura (Hakone) et y logea les marianistes étrangers.

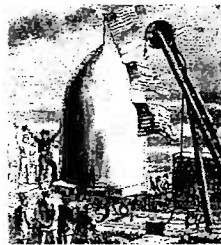
Alphonse MISTLER est mort à Yokohama le 17 mai 1953. Il avait 81 ans. Sa tombe se trouve au Cimetière de la Société de Marie dans la onzième parcelle du Cimetière pour Etrangers.



* Nous remercions bien chaleureusement les espérantistes japonais qui nous ont donné tous ces renseignements sur Alphonse MISTLER. Nous espérons aussi pouvoir vous présenter un jour la biographie de son frère Jean MISTLER, mais malgré l'aide précieuses de nombreuses personnes contactées, nous n'avons pas encore pu trouver de renseignements sur ses activités espérantistes , notamment à Saint-Claude, dans le Jura, entre 1903 et 1920, où il a été directeur d'une école privée, l'Institution Sainte-Marie (l'actuel Collège de la Maîtrise de la Cathédrale). Nos amis japonais parlent d'un club d'espéranto à Saint-Claude, mais il n'en reste pas de trace dans les archives de l'école. Tout renseignement complémentaire sera le bienvenu.



Vojaĝo al la Luno, krozoj en la abismaj profundoj, novaj energioj, gigantaj kanonoj kaj strangaj maŝinoj, la scienca mirindeco de *"Eksterordinaraj vojaĝoj"* de Jules Verne antaŭvidis multon. Oni malpli scias, ke la mireginda anticipanto, je la fino de sia vivo, **entuziasmiĝis por la ideo de universala lingvo kaj pli precize por Esperanto** [... / ...].



Jam, en *"Dudek mil mejloj sub la maroj"*, la kapitano Nemo kaj lia ŝipano uzis misteran idiomon kaj en *"La eterna Adamo"* Jules Verne skribis pri la lingvo de niaj malproskimaj idoj de futura *Atlantido*. Jam ankaŭ, dum la jaroj 1880, Jules Verne aŭdis paroli pri la *Volapuko*, la efemera antaŭ-pioniro de Esperanto, konversaciante en sia jaĥto la *"Saint-Michel"*, kun sia amiko, la juna deputito Raoul Duval, arda partizano de tiu idiomon, imagita en 1879, de germana prelato, *J. M. Schleyer*.

Je la komenco de 1903, esperantista grupo estis kreita en Amiens, kie Jules Verne loĝis, dank'al la impulso de Sinjoroj Charles Tassencourt, negocianto, amiko de la verkisto kaj Joseph Dellour, subestro de liceo.

Interrompita romano

Jules Verne akceptis kun entuziasmo la prezidentecon de tiu nova grupo kaj promesis al siaj amikoj skribi romanon, en kiu li priskribos la meritojn de Esperanto. La verkisto komencis la laboron sed lia morto, la 24an marto 1905, interrompis lian verkon. . . La skizo estis uzita por la redakto de la romano *"la miriga aventuro de la Mizio Barzak"* kies unua parto ĝi estas kaj kiu estis finverkita de Michel Verne, filo de la verkisto, el la notoj lasitaj de lia patro, sed. . . en tiu verko eldonita en 1919, oni ne plu trovas aludon pri Esperanto!

La afero reaperis kiam, en 1981, la urbo de Nantes akiris multajn neeldonitaĵojn, restintajn en la arkivoj de Jules Verne. Ilia aktuala publikigo ebligas malkovri, ke unu el tiuj manskribaĵoj estas la komenco de *"Vojaĝo de studo"*, la fama romano, kie Jules Verne **deziris doni rolon al Esperanto**. Tiuj manskribaĵoj estas eldonitaj en pluraj volumoj, de la eldono *"éditions du Cherche-Midi"* kaj *"Vojaĝo de studo"* aperis en la volumo *"Sankta Karlo"* (*"San Carlo"*), titolo de unu el la tekstoj de la libro.

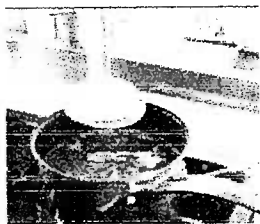
Tiu rakonto prezentas la membrojn de stud-komisiono, sendita en la kernon de Afriko, kaj kiu konsistas interalie el Ruso, *Nikolao Vanof*, komisiita **por instrui Esperanton al la membroj de la ekspedicio** ! La verkisto provizore lasis blankaj en sia manskribaĵo la tekstojn tradukendajn poste al Esperanto, imaginte ke *"Esperanto, de pluraj jaroj, eniris la vastajn regionojn de centra Afriko, por la plej granda profito de la civilizo kaj de la komerco."*

Finfine, lia prescienco de anticipanto eble ankoraŭ ĝuste vidis por la estonteco, ĉar de pluraj jaroj, asocioj de Esperanto-parolantoj daŭre kreiĝas en diversaj landoj de Nigra Afriko.

LE COURRIER DE L'OUEST

... el la kuirlibro de avinjo Odette ...

poĉitaj ovoĵ en tomato-sauĉo



Preparitan saŭcon vi povos aĉeti aŭ mem fari... se vi havas specifan ĝardenon!... Vi disponu pri tomatoj... -el via ĝardeno se eblas-, petroselo, timiano, folieto de spiclaŭro raspita, muskato, salo kaj pipro.

Lasu kuir, por ke la saŭco ne estu tro likva... kaj trapremilu ĝin.

En kaserolon enverŝu litron da akvo; salu, aldonu kuleron da vinagro. Lasu boli...

Tuj post kiam la akvo ekbolas, dismetu la ovojn, ne pli ol du ĉiufoje.

Rompu ilin, lasu ilin fali en la boletantan akvon, plej proksdime de la akvo-nivelo. Per kulero volvu la „blankon” ĉirkaŭ la „flavon”, kiu restos likva... Unu minuton sufiĉas por tion fari.

Eltiru la ovajn per sen-ŝaŭmig-ilon, algutigu ilin sur sorbo-papero.

Vi povas tuj meti la ovojn sur la tomatosauĉon... sed bone elgutigu!

Servu kun nudeloj aŭ rizo.

Bonan apetiton!...

ESPERANTO EN MALAGASIO

Ni ricevis jenajn artikolojn el Malagasio de s-ino Justine RALALARISOA, kiun la geamikoj nomas Lala, kiel en la raporto. Ŝi estas prezidantino de UME Unuiĝo de la Malagasaj Esperantistoj. Ni kore dankas ŝin. A.G.

Ĝoje UME informas ĉiujn esperantistojn pri la fondiĝo de nova esperantista grupo en Ambalavao.



Prezidanto: RANDRIANASOLO H. Ginet Franklin
 Vicprezidanto: RANDRIAMBOLOLONA Jean Claude
 Sekretariino: RAZAFINDRALAMBO Mamy Tahirintsoa
 Kasisto: RAHERIMANDIMBY Henri Zazatsy
 Konsilantinoj: RASOANDRAINY Edmée
 RAZANAMALALA Jeanne Violette
 SOANANDRASANA Ramiadanarivony Noelfine
 Kontrolkomisiono: RAZAFIMANDIMBY Patrick Marcel
 Simplaj membroj: RASOLOFONIRINA Fidison Samuel
 RAMASIMAMONJY Jean de Dieu

Nia Literaturo

Fidilalao Firaiana Henriel : juna esperantisto malagasa, kiu ne nur verkis sia-inspire sed ankaŭ tradukis poemojn de niaj famaj poetoj. Jen kiel li priskribas nian urbon Antananarivo aŭ esperante la urbo de mil

LA URBO DE MIL

*Morne fleksas la reĝina urbo
 sub rigora puŝo de l'vintra vent'
 kiu grizajn suden alpelas nubojn.
 Vizaĝon saĝetas mil pikeroj
 sed palac' olda plej suferadas.
 Ĝin envolvas ja nebul' peza
 nur supre svagas stampkontur'
 kaj senkompata frido unuigas nin.
 Via spit-fiero dorlotas min,
 dumtreme vin admiranta.
 Fumecas etos' konkeri ĉi monton
 ventblekon, eĉ minacan, rumore frontas
 fidelaj subanoj de l'ebenaĵo.
 Baldaŭ vin malkatenas hel'
 per forviŝo al invad-spuro.*

Nova esperantista Grupo en Ambalavao

Grupo esperantista
 Ambalavao
 G.E.A

Adreso: IIIG 45
 Avaramanda
 MG 303 Ambalavao

DOX

(Jean Verdi Salomon RAZAKANDRAINY) multe verkis de 1940 ĝis 1958. Poeto de la amo, unu el la plej konataj en la malagasa literaturo.

Surmetu miakapen

*Surmetu miakapen, tiom pezas la sort'
 Tiel glitas mia voj', ĉiu alkroĉiĝ' al abort' !
 Min humidigas amo, kompatu l' viktimon
 Amato foriros... vi nur gapas tion !*

*Surmetu miakapen, alie versus sur grundon
 Tiu fleginda amo, amarigante korfundon
 Ĉu per Nenifarfoli' iu alhejmigos akvon ?
 Sed ne refreŝigan mi trovos tian likvon !*

*Surmetu miakapen ! Nuras tiu ĉi kruĉo...
 Se ĝi displiĝus, mian amon kienus buĉo ?
 Malplenus la manoj, elreviĝo la premi'.*

*Surmetu miakapen, alie ne trafitus l'amato,
 Kiu plandis angulon, timigus vivo sen flato
 Se ŝia am' perdiĝus !
 Ho, distas jam inter ni !*

Dox

Metafore, kruĉo kiu estas uzata nur por akvo, simboligas la fidelecon. Ĉe ni, ĝis nun, ĉefe en la kamparo kuranta akvo estas nek-nata. En multaj vilaĝetoj vilaĝanoj iras al fonto por trovi akvon.

Ofte fonto troviĝas for. Do nepre necesas uzi sufiĉe grandan kruĉon, kiun, helpate, oni metas surkapen.

La vorto "surkapigi" laŭsence evoluas. Ni surkapigas ĉiujn devigaĵojn (la laboro precipe kiam vi estas oficisto...), ĉiujn gravaĵojn. Dox la amverkisto volis montri kiom grava estas la amo. Tial li surkapigu ĝin.

Lala

Vojaĝo tra MALAGASIO pere de ESPERANTO

Teksto de **sunkompanio** ricevita de Lala, kiun ni dankas pro ŝiaj kontribuoj.

A.G.



DENOVE LA MIRAKLO DE ESPERANTO

En 2004 la sunkompanio vojaĝis al Togolando. kaj vere travivis Esperantan sperton. En 2005 invitita de franca amiko loĝanta en Malagasio, sunkompanio decidis kontakti la malagasajn esperantistojn.

Rete ni skribis al Lala, rete ŝi invitis nin kore. Alvante al Tananarivo, komence de januaro, kia surprizo, post longa flugado, renkonti Dina, filinon de Lala, kiu pacience atendis nin prezentante verdan stelon sur folio. Kia ĝojo ni jam estis amikoj! Ĉu vi povas imagi eniri la domon de niaj gastigantoj en tipa kvartalo de la enloĝantoj?

La akcepto estis varma, tiom amikema, ĉio iris glate, ni havis multon por aŭskuti, por diri, por vidi, por kompreni. Niaj gastigantoj multon klarigis al ni pri la ĉiutaga vivo en Malagasio, tiel ni eble malpli misagadis dum nia vojaĝo. Kompreneble ni ne celis resti en la ĉef-urbo, kaj tute nature Dina proponis akompani nin tra la ruĝa insulo. Ni ne povis esperi pri pli bona gvidantino. Ŝi tre kapablis paroli la malagasan, la francan kaj Esperanto-lingvojn. Ŝi estis gaja, vigla, scivolema kaj feliĉa vojaĝi kune. Dina estis nia suno dum la tuta monato.

Ni vizitis belegan naturon, kies bestoj kaj plantoj estas endemiaj en Malagasio. Ni miris pro la beleco de la pejzaĝoj, kvankam la homoj multe detruis la arbaron kaj la diversajn speciojn de plantoj kaj de bestoj.

Sed pli kaj pli da homoj konscias pri la valoro de sia lando kaj respektas sian teron. Tion ni malkovris en Ambalavao, kie nia franca amiko Guillaume laboras de tri jaroj kun la kamparanoj. Li eklernis Esperanton kun Ginet, juna enloĝanto de Ambalavao.

Kompreneble ni ĝojis finfine vidi unu la alian. Post kelkaj korespondaĵoj per la reto, Ginet iomete malesperis pri la disvolviĝo de Esperanto en sia lando, ĉar liaj geamikoj ne multe reagis.

Sed li elkore sentas sin esperantisto. Ni multe babilis kaj renkontis geamikojn. . . kaj unu semajnon poste la klubo de Ambalavao estis kreita. GEA (grupo de esperantisoj de Ambalavao) signifas ankaŭ ĝentileco en iu malagasa lingvo. La klubo konsistas el 11 anoj, inter kiuj, Jean-Claude, lerneja direktoro, kiu lernis Esperanton antaŭ 30 jaroj! Li montris sian diplomon datita de 1974.

Ni partoprenis la unuan kurson en mirinda etoso, la partoprenantoj pasie "trinkis" la vortojn el la buŝo de la freŝbakita prezidanto, nomata Ginet.

Ĉiuj atendas, esperas vizitantojn, geamikojn el la mondo. Ne hezitu, vi estos ege bone akceptitaj de tiuj klubanoj, kiuj klopodos por agrable gastigi vin kaj proponos al vi la ĉarman restoracion de Henri "La fraich'heure", kiu nun havas verdan stelon.

Ni plu vizitadis la insulon, renkontis Erneston, bedaŭrinde temis pri ciklono. Ni vagadis tra la kamparo per busoj, trajnoj, kampar-taksioj, pirogoj kaj revenis al Tana, ĉe niaj familianoj. Tie Guillaume kaj Ginet renkontis la centran lokon de la Esperanta vivo en Malagasio, kaj Ginet povis reveni hejmen kun tutnova metodo Malagasa-Esperanto en poŝo.

Ni povas fidi niajn geamikojn; Esperanto bone fartas en la insulo! Ili intencas organizi sian nacian kongreson en aŭgusto, sed ĝuste timas mon-problemojn. Fakte la homoj estas ege malriĉaj kaj multon ne povas fari pro ekonomiaj problemoj. Eĉ simplaj aferoj, banalaj por ni, malhelpas ilin agadi.

Ni promesis reveninte Francion prirakonti la etoson, la varman akcepton de ĉiuj malagasoj, sed ankaŭ la malfacilaĵojn en lando, kiu povus esti paradizo.

Ĉu vi deziras pli multe scii? kontaktu nin:
SUNKOMPANIO 09800 ARROUT Francio
Tel. 05.61.96.82.08
ret-adreso: sunkompanio@wanadoo. fr



D-ro Schweitzer hodiaŭ...

Kiu estas Doktoro Schweitzer ?...

Li naskiĝis en *Kaysersberg* en 1875 kaj pasis sian infanecon en *Gunsbach*, kie la patro estis pastoro. Li iĝis sinsekve kaj samtempe muzikologo, teologo, organisto kaj pastoro.

Poste li studis medicinon por flegi malsanulojn, ĉefe leprulojn, en *Lambaréné* (Gabono). Dumtempe li verkis plurajn librojn...

En 1952 li estis *Nobel-premiito pri la paco*. Li forpasis en 1965... 90 jaraĝa.

Min oni petis traduki dekdu el liaj pensoj en Esperanton, pensoj kiuj kuŝas sub la francaj en la aludita ekspozicio... Jen du el ili :

" Mi deziras iĝi kuracisto por havi la eblecon labori... sen paroli. ! Dum jaroj mi penege parolis... En tiu nova labormaniero, mi ne plu aperis kiel iu, kiu parolas pri la religio de l'amo, sed kiu klopodas ĝin praktiki ...

Ĉiuj bonaj semoj, kiujn homo disigas tra la mondo iam ĝermos en la koro kaj en la penso de aliaj homoj ".

Amuza anekdoto... Iam venis ĵurnalisto, kiu demandis :

" Oni rakontas, ke ĉiuj bestoj , eĉ sovaĝaj, sekvas vin (aŭtentike) ... Kiel vi klarigas tion ?

- Nu, mi havis ankoraŭ kelkajn grajnojn en la poŝo... sed tiu lasta estis truita !... "

Mirinda ekzemplo de boneco, humaneco kaj amo kontraŭ aliuloj...

Odette SCHEIDEL



Naskiĝdomo de D-ro Schweitzer
en *Kaysersberg*



D-ro Schweitzer
en *Lambaréné*



Rura Domo en *Kutzenhausen*

Kio pri Inter Ni ??

En la numero 129 de **La Informilo**, ni informis vin pri la forpaso de **Eugène Raveloson**, la redaktoro de la malagasa Esperanto-revujo **Inter Ni**. Tiam ni supozis, ke la edzino de Eugène Raveloson deziras transpreni la redaktadon de la revuo.

Intertempe **TAKE**, kiu peradis la abonojn kaj prizorgis la eldonadon kaj dissendadon de la revuo, rilatis kun **UME** (Unuiĝo de la Malagasaj Esperantis-toj), kies prezidantino estas s-ino **Justine RALALARISOA**, kaj kun la familianoj de Eugène Raveloson. Efektive pluraj liaj familianoj ja dezirus daŭrigi la revuon.

Sed evidentiĝas, ke ili ne interkonsentas inter si kaj fakte ne regas Esperanton. La asocio **UME** eldonas enlandan modestan broŝuron "**La voĉo de UME**" kaj ne deziras zorgi pri **Inter Ni**. En tiaj cirkonstancoj tre verŝajne venonta numero de **Inter Ni** ne baldaŭ povos aperi.

Tial ja necesas akcepti, ke tiel finiĝis la apero de la Esperanto-revujo **Inter Ni** kaj sam-okaze tuta epoko, dum kiu **Eugène Raveloson** klopodis, laŭ siaj konvinkoj, disvastigi Esperanton en Malagasio. Tamen **TAKE** havas la zorgon pri la jam pagintaj membroj.

Bonvenon al novaj abonantoj

Por solvi tiun problemon **TAKE**, inter-konsente kun **Orient-Franca Esperanto-Asocio** proponis jenan kompromison. Anstataŭ liveri al la abonantoj de la jaro 2005 la revuon **Inter Ni**, nia asocio estas preta sendi sian bultenon "**La Informilo**". Ni esperas tiel eviti al ĉiuj abonantoj de **Inter Ni** perdi unu jaron da abono.

Ĉi-tiu numero estas la unua sendita al tiuj "novaj" abonantoj, kiujn ni plezure bonvenigas. Ni esperas, ke nia regiona bulteno **La Informilo** kaptos ilian intereson kaj atenton. Eble jam en ĉi-tiu numero aperas kelkaj artikoloj ricevataj de **UME** pri Esperanto en Malagasio. Tio iel estas la kontribuo de nia asocio por la Esperanto-aktivecoj en Malagasio.

Al malnovaj abonintoj de **Inter Ni** (jaro 2004), ĉi-tiu numero estas sendita, kiel prov-ekzempleron. Volonte ni akceptos ilian abonon por la jaro 2005 kaj esperas tiel povi ilin informi pri Esperanto en nia regiono, en Francio, en la mondo kaj aparte en Malagasio. Bonvenon al tiuj estontaj novaj abonantoj.

André Grossmann

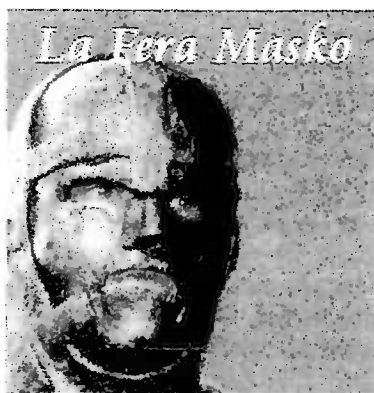
MISTERA ARESTITO

Laŭinforme tri jardekojn suferis en francaj arestejoj sennoma viro kun vizaĝo kovrita, kaŝita sub masko. Kiam poste, en 1789 en Parizo venkite falis la Bastilo en la manojn de revoluciuloj, en unu malnova forlasita ĉelo oni trovis skeleton per ĉeno alforĝitan al la muro. Laŭdire ĝi devis aparteni al viro kun la masko, enkarcerigita je ordono de franca reĝo Ludoviko la XIV-a. Pri kiu ja temis kaj pere de kio povis la mistera enkarcerigito endanĝerigi la ĉio-potencan reĝon de la Suno?

Nur plenmaneto da homoj – inter ili la reĝo Ludoviko la XIV-a, konis la identecon de la Masko. La enkarcerigiton oni foje koheregis kun angla nobelo, devigita fuĝi el propra lando, kiam malsukcesis la konspiro kontraŭ Vilhelmo la III-a, alifojne denove kun franca dramverkisto, punita pro malĉastaĵoj aŭ kun nelegitima duonparenca frato de Ludoviko la XIV-a, naskiĝinta el ligo de Anna Rakouzká (Aŭstrio) kun la kardinalo Mazarin.

Kiel plua realaĵo vidigadis eksplikon, ke la masko estis italdevena kortegano, kiu servogajnis reĝan koleron. En tiu-ĉi kazo povis kiel masko roli certa ERCOLE ANTONIO MATTIOLI, ministro ĉe la kortego de mantova duko FERDINANDO CARLO GONZAGA, kaj kiu zorgis pri landlima fortikaĵo CASALE MONFERATO, kiun Ludoviko la XIV-a tre sopiris regi por vastigi sian influon en Italio. Kiam Mattioli vizitis la francan reĝon en decembro 1677, li ricevis rarajn donacojn kaj ordonis aranĝi vendon de menciata fortikaĵo por 100 tolaroj.

Sed post la hejmenreveno, aŭ la kortegano sentis riproĉojn, ke li vendis italan posedaĵon de Francio, aŭ li antaŭsentis eblecon de plua enspezo, kiu al li certigus ekscentran vivmanieron. La sciigon (raporton) pri sekreta transakcio encirkuligis lin en la imperiestraj kortegoj de Aŭstrio, Hispanio, en Venecio (Benátlky), kaj en Savonio, sekve de kio la tuta Eŭropo poste sciis pri la intencoj de Ludoviko la XIV-a en Italio. La reĝo de Suno estis devigita sian proponon je la fortikaĵo nuligi, sed pro la perfido, li venĝis sin al Mattioli. En 1679 li forrabigis la italan korteganon en karceron en



unu fortikaĵo. Dum kelkaj jaroj, laŭdire post multaj transportoj, li finis en Pariza Bastilo.

Ankoraŭ pli surprizige kaj dramatike vidigis la teorioj, kiujn indike aŭdigis jam la unua ministro de la reĝo Ludoviko la XIII-a, la kardinalo Richelieu, kiu en siaj rememoraĵoj malkaŝis, ke la reĝa edzino Anna Aŭstria 5.9.1638 naskis ĝemelojn.

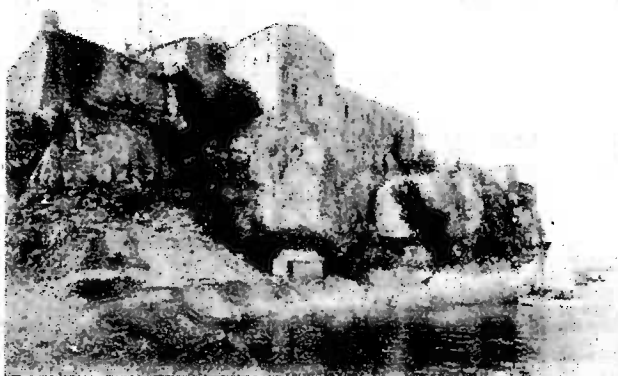
Laŭdire temis pri knaboj. La unua naskiĝis tagmeze kaj tuj estis proklamita kiel la tronheredanto. Sed vespere naskiĝis dua knabo kaj ĝuste tiu laŭ tiamaj leĝoj, tiu devis esti konsiderata pli aĝa, oni konsideris la naskiĝon de la dua prefere sekretigi. La nerekonitan princon oni transdonis en prizorgon de akuŝ-virino kaj al la reĝino oni diris, ke la dua infano mortis. Do, la fratoj maturiĝis ĉiu memstare.

Dumtempe jam la vizaĝ-simileco de la dua junulo kun la reĝo Ludoviko la XIV-a estis tiom okulfrapa, ke li devis lin sendi en eksterlandon, en tiu-ĉi kazo en Anglujon, kie lin edukadis onklino de patra flanko. Sed post senracia malkaŝo far la kardinalo Richelieu, la knabo eksciis pri sia vera indenteco kaj strebis akiri rajton je la franca trono, kiu al li laŭleĝe apartenis. En sia 31-a jaraĝo en 1669 li ligis sin kun franca Hugeno ROUX de Marsily, sekreta agento de protestanta alianco kontraŭ Francio. Sed tiun-ĉi en Svislando retenis sekreta polico de Ludoviko la XIV-a kaj forportis en Parizon, kie li martirita mortis. Sed antaŭ la morto li malkaŝis, ke EUSTACHE DAUGER, viro, kiu en Anglio aperas kiel kameristo, estas en realeco la reĝa longtempe serĉata ĝemelo.

Kiam EUSTACHE DAUGER la 19.7.1669 venis al DUIVKIRK, li estis arestita kaj enkarcerigita en PINEROLA sub tiu la plej severa inspekto. Sed la inspektoro ĉiam kondukis plej respekte al li kiel al ano de reĝa sango. La enkarcerigito devis ĉiam porti nigran maskon, kiam ajn venis ia vizito aŭ se li veturis kun Saint-Mars en novan lokon de sia aktiveco.

Por neniu el la variantoj ekzistas sufiĉe da konvinkigaj argumentoj. Tiuj, kiuj kune kun la reĝo konis la veroveran misteron, tiuj tre atente ilin ne malkaŝis perletere, skrib-maniere, do ekzistas absolute nenia supozo, ke la viro kun la masko estis eble la laŭleĝa tron-heredanto.

Insulo Margueritte, malliberejo de la Fera Masko 1687 - 1693



Nia agema amikino Ginette MARTIN, malkovris en "Salono de kolektantoj" en Gérardmer la revuon "Nos Loisirs" -jaro 1913! -, kies frontpaĝo okulfrape aludis Esperanton... Ene troviĝis specifa paĝo, kiu certe interesos niajn legantojn, bedaŭrinde nur francparolantajn... Ni pensis oportune, kaj eble amuzige, aperigi tiun "Grandan Konkurson" en nia bulteno. Kiu scias?... Kelkaj tradukemuloj plezure ŝatus proponi sian verkon, imagante la premion, kiun ili eble povintus ricevi... antaŭ 92 jaroj, dank'al la tiama esperanto-mecenato, M. Michelin, tiom pli ke la lupo daŭre "ĉefrolas" en la aktualajoj de 2005!

Ni bonvoleme publikigos kelkajn taskojn en la n° 131, submetotaj poste al ekzamenantaro konsistanta el la kutimaj kurs-vidantoj de niaj regionaj staĝoj, ekzamenantaro, kiu elektus la premiotan laureaton!... Nia libro-servo povus roli kiel anstataŭiganto de la aludita mecenato, ĉu ne?...

PS - Tekstojn oni sendu al la redaktejo.

Grand Concours Général d'Espéranto

OUVERT PAR "NOS LOISIRS"

Nous donnons ci-dessous le texte que les concurrents devront traduire en Esperanto. Nous leur rappelons que, dans cette traduction, ils ne devront employer que les mots qui se trouvent dans l'Officiale Radikaro de M. Boirac (Librairie Hachette, 0 fr. 50).

Les compositions devront être écrites autant que possible sur du papier format commercial 0^m21 x 0^m27 et elles ne devront porter aucune indication permettant de connaître leur auteur.

Les concurrents joindront à leur composition :
1° 0 fr. 50 (droit d'inscription) en timbres-poste de

0 fr. 10 ou mandat au nom de M. le directeur de Nos Loisirs;

2° La déclaration qui se trouve au bas de la page, qu'ils devront remplir très lisiblement et découper.

La composition, le droit d'inscription et la déclaration devront être adressés, dans la même enveloppe, de façon à parvenir avant le 10 avril, à minuit, à l'adresse suivante :

Monsieur le Directeur de "NOS LOISIRS"
(Concours d'Espéranto)
18, rue d'Enghien, Paris

TEXTE DU CONCOURS

Le loup est un des animaux qui aiment le plus la chair et cependant il meurt souvent de faim parce que l'homme lui a déclaré la guerre et le force de fuir dans les bois où il ne trouve que quelques animaux sauvages qui lui échappent par la vitesse de leur course. Il est naturellement craintif et il ne devient courageux que par besoin. Pressé par la faim, il brave le danger. Mais, s'il se bat, ce n'est que par nécessité et jamais par un mouvement de courage.

Les noms des concurrents admis à participer à la seconde épreuve paraîtront dans notre numéro du 1^{er} juin. Cette seconde épreuve sera passée dans des centres d'examen, dont nous avons déjà donné, mais dont nous donnerons de nouveau la liste dans ce même numéro. Elle aura lieu le Dimanche 8 Juin.

LISTE COMPLETE DES PRIX ATTRIBUÉS A NOTRE GRAND CONCOURS D'ESPERANTO

(Prix en espèces offerts par M. MICHELIN)

1 Prix de 2,000 francs..... Fr. 2,000		25 Prix de 200 francs..... Fr. 5,000
1 — de 1,000 — " 1,000		50 — de 100 — " 5,000
2 — de 500 — " 1,000		300 — de 20 — " 6,000
Solt : 379 Prix = 20,000 francs		

DÉCLARATION A DÉCOURPER ET A JOINDRE A L'ENVOI :

Concours Général d'Espéranto ouvert par Nos Loisirs

NOM ET PRÉNOMS :

DATE DE NAISSANCE (1) :

ADRESSE :

Je déclare avoir fait seul la composition ci-jointe.

SIGNATURE :

(1) Le Concours n'est ouvert qu'aux jeunes gens et jeunes filles ayant au MOINS DE 19 ANS RÉVOLUS au 1^{er} Janvier 1913.

ni pruu rideti!...



La Direktoro;
„Fraŭlino Elisa, ĉu tute libera vi estas venontan dimanĉon?”

Ruĝigante kaj certgrade ekscitita respondas fraŭlino Elisa:

„Je... je... jesss! Estimata Direktoro...
- Nu, bone... Ne forgesu enlitiĝi sufiĉe frue por ne alveni malfrue venontan lundon, kiel lastfoje!”

*

Tiu freŝbakita patro plendas ĉe amiko pri oftaj ploradoj de la bubeto...

„Sed, kial ci ne konsilas al cia edzino, kanti taŭgajn ariojn ĉe la ploranta bebo?”

- Hej... ŝi provis, sed venis najbaroj, kiuj diris, ke ili preferas aŭdi la plorojn de la etulo!”



Du blondulinoj babilas...

„Mi ja ne estas tiom stulta kiel aserti!
Mi ja bezonis nur tri horojn por reordigi tiun puzlon...”

- Nu, kion pravas tio?

- Vidu, sur la skatolo oni povas legi: „de 4 al 7 jaroj...”

*

Ne speciale svelta, klientino eniras apotekejon por havigi al si specifajn kremojn kaj pilolojn, pensante aspekti pli alloga dum la feritempo...

Dum deĵorantino preparas la pakajon, la scivola klientino flustras en ŝian oreilon:

„Fraŭlino, diru al mi... kiam mi povas perdi uzante tion ĉion?”

La juna dungitino finpretigas la fakturon, okulumas oblikve al la apuda apotekisto kaj duonlaŭte sufloras:

„Iom pli ol 200 eŭrojn...”

En „Naturparko” promenas libere du azenoj... kiuj preteriras kaĝon, kien oni provizore enrigis du freŝacetiajn zebrojn...

„Okulumu!... Ilin oni ja eĉ vestis kiel enkarcerigitojn!”



Johaneto pri demandas la patron;

„Paĉjo, kio estas heredeco?”

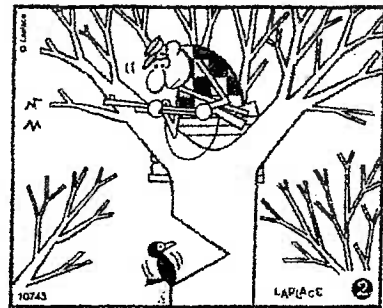
- Aj!... Malfacile ekspliki... Tamen jen ekzemplo... Se mi ne povintus naski infanon... ankaŭ ci ne kapablus!”



Iun tagon okazas akra disputo sine de paro... La edzo ne plu volas aŭdi unu solan vorton de la edzino... “Se ci deziras informi min urĝe, sribu tion sur slipeton... Tutsame mi faros!”

Iun vesperon la viro redaktas informon sur paperfolieton, kiu tekstas... “Morgaŭ matene mi rendevuos frue kun amikoj por ĉas-momento... Veku min je la kvina...” kaj demetas ĝin sur la noktotablon de la edzino...

... Kiam li subite vekigās, indikas lia brakhorloĝo la naŭan !... Okukumante apuden, li malkovras slipeton sur sia propra noktotablo... Ĝi tekstas : “Estas la kvina, karuleto... Vekiĝu !”



Ĉe la birdo-vendisto...

„Bonan tagon, Sinjoro... Papagon mi dezirus aĉeti.

- Bedaŭrinde Sinjorino, mankas tiaj birdoj momente... sed mi povas proponi al vi ĉi-tiun pegon!

- Sed, ĉu parolas tiu birdo?

- Sincere, ne... sed la morsan alfabeton ĝi majstras!”

*

Jen la unua tago de la lernej-tempo. Antaŭ la pordo atendas la geknaboj...

La Direktoro alparolas novulon:

„Kiel vi nomiĝas, etulo?”

- Olivero, sinjoro Direktoro.

- Eksci, ke en ĉi-tiu lernejo oni uzas nur la familian nomon... Kia ĝi estas?

- Minkisuvi, sinjoro Direktoro...

- Bone, Olivero, vi rajtas eniri!”

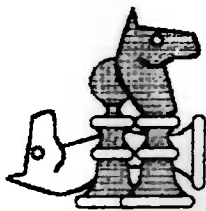
*

La juna Petro kuŝas en lito pro akra gorĝ-doloro...

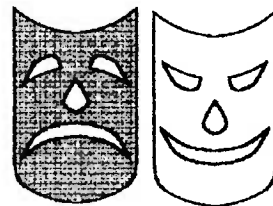
Post aŭskultumado li pridemandas la kuraciston:

„Sinjoro Doktoro, tre, tre kuraĝa mi estas... Al mi vi povas tutsincere diri la veron... Kiam mi nepre devos reviziti la lernejon?”





DISTRANĜULO



Kebeka humuro...

libera traduko...



Propono de plibonigo pri la kontrolo (Montreal) de la hundoj, kiuj "suprenlevas la piedon"...
...krom en la kazo se ili markostampas sian teritorion, en tiu kazo la "francojantaj" hundoj (?) devas pisi dufoje pli ol la "anglojantaj" (?) hundoj...

NB : sur la ŝildeto kuŝas franclingve :

KOMISIONO DE PROTEKTO DE LA FRANCA LINGVO



Stvbrnz ===== *

Sub tiu kodigita teksteto vi malkovros pensigan aserton de Raoul FOLLEREAU *** "mesaĝo al la monda junularo", kies traduko franclingva, germanlingva kaj esperanto-lingva kuŝis sur la diplomo dediĉita al la premiitaj gelernantoj de la kolegio Louise Michel en ETAIN (55). Vidu artikolojn prie en ĉi-tiu bulteno.

Ĉiuj literoj estas anstataŭigitaj per aliaj. Ekzemple, ĉiuj a de la normala aserto fariĝis e en la enigmo.

*** Raoul FOLLEREAU estis inicianto de tutmonda movado por lanĉi kuracadon de la lepro.

g e k g f b s e j n k n t n j s e r , c f e z v f e s

r h p s n p r h e r e s c k n g f h e

„Duon-vortoj“ ===== *

... en ĉiu enigmo

Horizontale: 3 sesliteraj vortoj

Vertikale : 1 naŭlitera vorto

- - - ->	e t o	- - - ->	a k o
↓		↓	
- - - ->	i n o	- - - ->	a ĵ o
↓		↓	
- - - ->	p t o	- - - ->	b i o

Piramido ===== *

al la unua silabo **l a**
aldonu ĉiufoje unu literon por atingi la sepan vorton.

l a
- - -
- - - -
- - - - -
- - - - - -
- - - - - - -
- - - - - - - -
p a t r o l o j

Solvoj de la lastaj enigmoj – N° 129

- 1 – silab-enigmo: *ju cerbo pli prudenta, des lango pli silenta*
- 2 – stvbrnz: *ne helpas kuregi, estas pli bone ekiri ĝustatempe*



Internacia junul-grupo antaŭ la Parlamento de Strasburgo,
kiun ili vizitis en la kadro de *euroscola* – evento



Bulonjo-ĉe-Mar
marto 2005

Granda surstrata parado
de la 550 partoprenantoj... el 23 landoj !